

antimilitaristický zpravodaj / #6

DEZERTÉR

žádný haléř, žádný muž na válku a militarismus

6/2025

- časopis českých a slovenských antimilitaristů a odpůrců války -

10 Kč

ANTIMILITARISTÉ V ULICÍCH

proti válce, zbrojení a militarizaci společnosti

Antimilitaristé, odpůrci války a míroví aktivisté protestují po celém světě - proti válce a vraždění nejen v Gaze a na Ukrajině. Protestují proti militarizaci Evropy, proti přípravám na další válku, proti zavádění povinné vojenské služby. Všude se zvedá hlas odporu a volání po míru. Také antimilitaristé v Česku a na Slovensku dávají o sobě vědět, nehodlají mlčet a organizují se kolem našeho časopisu.

Čeští a slovenští antimilitaristé o sobě dávají vědět především propagací v ulicích - výlepem plakátů, samolepek, rozdáváním letáků. Potkat je můžete ve velkých městech i nejzapadlejších vsích. Na 80 distributorů šíří antimilitaristický zpravodaj Dezertér, kterého náklad se zvýšil na 1500 kusů. Samolepek bylo rozšířeno přes 20 000. Speciálního čísla Dezertéra přibližující antimilitaristické myšlenky přes 3000. To vyšlo i ve slovenském jazyce. Stále častěji je antimilitaristy vidět v ulicích na protestních protiválečných akcích proti genocidní válce v Gaze, jindy vlály vlajky se symbolem zlomené pušky na demonstraci na Den míru. Naše iniciativa mezi levicovým hnutím zapouští kořeny, stejně jako mezi řadovými pracujícími, pro které je odpor k válce přirozený. Daří se nám prolomovat válečnou propagandu. Zapoj se i ty! Společně zastavme přípravy na válku a zbrojení. Jde o budoucnost nás i našich dětí!

ZA PRÁVO ODMÍTNOUT VZÍT ZBRAŇ

Antimilitaristický zpravodaj Dezertér zahájil Kampaň solidarity s ukrajinskými vojenskými odpírání a dezertéry. Ukrajinská vláda totiž připravuje zákon č. 13673, který kriminalizuje každého, kdo utekl před mobilizací. Každému, kdo se nechce vrátit do zákopů, hrozí vězení, deportace a násilné odvedení do armády.

Tento zákon znamená: masovou kriminalizaci dezertérů a odpírání, automatické zařazení do registrů, spolupráci tajných služeb a soudů proti civilistům, hrozbu vydání zpět na Ukrajinu. To není obrana svobody - to je její konec. Stůjme na straně těch, kteří říkají NE militarismu a válce. Ukrajínští dezertéři a odpírání vojenské služby potřebují naši solidaritu za právo žít, za právo nebyť poslán na frontu, za právo odmítnout stát a jeho válku.

Zapojte se do naší kampaně solidarity: posílejte a sbírejte podpisy pod petici, pod protestní dopisy (na ukrajinskou ambasádu je pošlete e-mailem či poštou), stáhněte si a vytiskněte naše plakáty a letáky, v české verzi je šířte mezi známými, stejně tak jsme připravili materiály pro ukrajinské dělníky v ukrajinštině i ruštině (mluví oběma jazyky). Pokud nemáte možnost tisku, napiště si o ně a my vám je zašleme poštou.

podporujeme kampaň ukrajinských dezertérů a odpírání

KAMPAŇ SOLIDARITY S UKRAJINSKÝMI ODPÍRAČI A DEZERTÉRY

Ukrajinská vláda dnes připravuje zákon č. 13673, který kriminalizuje každého, kdo utekl před mobilizací. Každému, kdo se nechce vrátit do zákopů, hrozí vězení, deportace a násilné odvedení do armády.

Ukrajínští dezertéři a odpírání vojenské služby potřebují naši solidaritu.

podepiš online petici na:
https://www.petice.com/petice_za_pravo_ukrajine_odmitnout_valku

POLITICI V NÁRUČÍ ZBROJAŘŮ

Když se dnes mluví o „národní bezpečnosti“, často to zní jako prázdná fráze. Ve skutečnosti jde o krycí název pro prosazování zájmů zbrojařské lobby. Nejviditelnějším příkladem je Tomáš Pojar, poradce premiéra Fialy pro národní bezpečnost.

Ještě před nástupem do Strakovy akademie pracoval přímo pro zbrojaře Michala Strnada, majitele impéria Czechoslovak Group a nejbohatšího Čecha. Pojar pro Strnadovu firmu otevíral dveře na zahraničních trzích, radil s expanzí a pomáhal tam, kde bylo potřeba politické krytí. Dnes sedí na Hradčanech a rozhoduje o české zahraniční politice i vojenských záležitostech. To není „náhoda“. To je učebnicový příklad propojení zbrojařského průmyslu a politiky.

Jak Tomáš Pojar a vláda SPOLU legitimizují válečný byznys

Zbrojaři potřebují kontrakty, politici jim je zajišťují. Jedni vydělávají miliardy, druhí budují kariéry – a účet za to platíme my všichni: vyššími výdaji na zbrojení, militarizaci společnosti a podporou válek, které devastují životy civilistů.

Když vláda mluví o „pomoci spojencům“ nebo o „zvyšování obranyschopnosti“, ve skutečnosti posiluje obchod se smrtí. Český stát se stává agentem Strnadových firem a další zbrojařské lobby. Pojar je symbolem tohoto stavu: člověk, který přešel přímo od zbrojaře do nejvyšších pater politické moci.

Antimilitaristická odpověď je jasná: odmítnout zbrojařskou lobby a její vliv na politiku. Nechceme, aby o našem životě rozhodovali ti, kteří vydělávají na válce. Nechceme politiky, kteří slouží zbrojařům místo lidem. Bez odříznutí tohoto propojení nebude možné zastavit militarizaci ani dosáhnout skutečné bezpečnosti.

Žádný haléř a žádný muž na válku a militarismus!

ČESKÉ ZBRANĚ PRO IZRAEL

Česká republika se v posledních dvou letech stala výrazně aktivnějším vývozcem vojenského materiálu. Objem exportu vojenského materiálu prudce vzrostl; data OSN/COMTRADE uvádějí, že v roce 2024 činil export zbraní, munice a příslušenství z ČR do Izraele zhruba 33,95 milionu USD. To nejsou „náhodné“ drobné zásilky — jde o systematické obchodní toky, které zvyšují bojovou kapacitu Izraele.

Proč je to pro nás problém? Protože vývoz zbraní a munice není neutrální ekonomická aktivita — má reálné následky pro lidské životy. Když se materiál dostane do ozbrojených sil, může být použit v operacích s vysokým dopadem na civilní obyvatelstvo. Nezávislé organizace i investigativní žurnalistika upozorňují, že objemy dodávek do Izraele v posledních měsících/letech rostly a že množství munice posílané z EU (včetně ČR) může dosahovat milionů kusů ročně. Některé zdroje uvádějí, že ČR poslala desítky milionů nábojů v krátkém období.

Kdo z Česka na tom vydělává — hlavní firmy a aktéři

Níže jsou firmy, které mají klíčovou roli v českém muničním a zbrojním sektoru a které byly v médiích či oficiálních/nezávislých zprávách zmiňovány v kontextu rozšířeného exportu (pozn.: seznam není úplný, ale pokrývá nejvýznamnější hráče):

Sellier & Bellot (Vlašim) — dlouhodobý český producent munice; oficiální informace firmy a veřejné záznamy uvádějí, že společnost tradičně exportuje i do Izraele a v posledních letech byla integrována do skupiny Colt CZ (Colt CZ Group). Sellier & Bellot je opakovaně zmiňována v souvislosti s dodávkami munice.

Kdo vydělává a jak na to tlačit, aby se přestalo vyvážet do Izraele

Colt CZ Group / Česká zbrojovka (CZ) — mateřská/skupinová struktura, která zahrnuje výrobce palných zbraní a sesterské muniční aktivity; v roce 2024/2025 došlo k expanzi a konsolidaci, včetně mezinárodních kontraktů a technologických transferů. (viz tiskové a analytické zdroje).

Další obchodní subjekty a zprostředkovatelé — kromě velkých výrobců existují obchodní skupiny, distributoři a zprostředkovatelé, kteří překlápějí kontrakty přes třetí země či subjekty; investigativní přehledy EU/NGO zmiňují i menší společnosti a „třetí kanály“. Nezávislé organizace (např. Amnesty, další lidskoprávní skupiny) varují, že Česko pokračuje v exportech do států, kde existují vysoká rizika porušování humanitárního práva. Amnesty v posledních měsících explicitně kritizovala zvyšující se vývozy a nedostatečnou odpovědnost.

Jak se rozhoduje o vývozu — krátké shrnutí mechanismu

Vývozy vojenského materiálu jsou formálně řízeny systémem licencí udělovaných Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO). Legislativa a mezinárodní smlouvy ukládají posuzovat riziko zneužití a porušení mezinárodního práva — v praxi však kritici upozorňují na nedostatečnou transparentnost a nedostatek veřejného dozoru nad rozhodováním. To vytváří prostor pro toky materiálu, které by měly být předmětem demokratické debaty.

Možnosti nátlaku, protestu a cílených akcí

Následující taktiky jsou praktické, škálovatelné a lze je kombinovat. Považuje se za sadu nástrojů — použij podle kapacit, situace a právního rámce:

Transparentnost a veřejný tlak

Žádat o zveřejnění licencí: požadovat od MPO kompletní veřejné seznamy licencí (firma, typ zboží, množství, datum, destinace, odůvodnění). Vzorová výzva: petice + veřejný dopis ministru průmyslu s požadavkem na měsíční reporting. Parlamentní dotazy a tiskové akce: iniciovat nebo podpořit opozičního poslance/poslankyni, aby podal(a) interpelaci. Zveřejnění interpelace vytváří mediální tlak.

Cílené kampaně proti firmám

Oznámení pro veřejnost: zveřejnit přehled firem (např. Sellier & Bellot, CZG) a popsat konkrétní kontrakty. Požádat o veřejné vyjádření. Akce před sídly/výrobními závody: nenásilné demonstrace před továrnami, tiskové statementy, rozdávání letáků zaměstnancům a místní komunitě. Důraz na neagresivní, informativní přístup (zvyšuje sympatie veřejnosti). Investoři & klientský tlak: hledat akcionáře, banky a obchodní partnery firem (pokud mají kapitál z veřejných trhů či externí bankovní financování) a vyvíjet tlak: „nebudeme financovat vývoz, který může být použit proti civilistům“.

Bojkot a odmlčení PR: vytvářet kampaně, které upozorňují obchodní partnery (distributory, veletrhy, státní kontrakty) a vyzývají je k odstoupení od spolupráce.

Právní a monitoringové kroky

Právní analýzy a stížnosti: spolupracovat s NGO právníky (Amnesty, místní právnické organizace) na stížnostech či přezkumech udělených licencí, pokud existuje podezření na porušení zákona.

Monitoring přeprav a logistiky: sbírat důkazy (fotografie kamionů, potvrzení cel) a předávat je investigativním médiím. Dokumentace může rozjet vyšetřovací reportáže.

Mediační a informační kampaně

Investigativní tlak: podporovat novináře, kteří pátrají po konkrétních tocích. Sdílet podklady, svěřit se do společného fakt-checku. Humanitární narativ: vedle kritiky vývozu zároveň propagovat konkrétní humanitární akce — sbírky, lékařská pomoc, evakuace raněných. To ukazuje, že aktivismus není jen „proti“, ale i „pro“.

Mezinárodní koordinace

Kontaktovat zahraniční NGO: spojit se s evropskými kampaněmi (např. Amnesty International, Campaign Against Arms Trade), koordinovat obdobné akce v jiných zemích, sdílet data a strategii. Mezinárodní nátlak má často vyšší efekt než izolované domácí protesty.

Závěr — co dál?

Obchod se zbraněmi by měla být veřejná otázka — nezávisí jen na „odbornících“ nebo státních úřednících, ale měla by záviset na přání a tlaku společnosti. Pokud chceme, aby české firmy a stát jednaly odpovědně, musíme kombinovat transparentnost, právní kroky, cílený ekonomický a reputační tlak a mezinárodní koordinaci. V tomto boji platí: dokumentace, veřejné kampaně a strategické cílení na klíčové hráče (firmy, banky, distributory) fungují.

A když nebudou fungovat, musíme jako antimilitaristé a antimilitaristky využít našich dostupných zbraní jako pracující lidé - stávky, demonstrací a blokády! Donutíme české politiky a ministřestvo obchodu zrušit a nedávat již žádné další povolení k vývozu zbraní do Izraele.

SOLIDARITU S GAZOU!

PEKLO PRO JEDNY, RÁJ PRO STRNADA

Nejbohatším Čechem se v roce 2025 stal zbrojař Michal Strnad, majitel impéria Czechoslovak Group. Jeho majetek dosahuje 330 miliard korun – a za jediný rok se zvětšil o čtvrt bilionu. Zatímco miliony lidí v Evropě i na Blízkém východě čelí chudobě, válce a násilí, zbrojařský byznys vzkvétá.

Strnadův růst není náhoda. Český stát se stal aktivním podporovatelem militarizace, ať už jde o dodávky munice na Ukrajinu, nebo o programy Evropské unie, kde zbrojaři určují tempo. Nejde přitom o „obranu demokracie“, ale o podnikání s jediným cílem – ziskem. Každý vyrobený náboj a tank je slibem dalšího utrpení. Do tohoto prostředí zapadá i skutečnost, že Tomáš Pojar, dnešní poradce premiéra Fialy pro národní bezpečnost, dříve pracoval přímo pro Strnadovu skupinu. To ukazuje, jak těsně je česká politika provázána se zbrojním byznysem. Politici, kteří by měli hájit veřejný zájem, otevírají dveře těm, kdo z války bohatnou.

Kdo vydělává na válce a lidském utrpení?

Obhájci zbrojařů rádi tvrdí, že jde o „strategický průmysl“ nebo „exportní úspěch“. Ale realita je jiná: zbraně nekončí v prázdně, ale v rukou armád, které je používají proti lidem. Ať už jde o ruské bombardování ukrajinských měst, izraelskou agresi v Gaze, nebo války v Africe – obchod se smrtí nezná hranice.

Je načase pojmenovat věci pravým jménem. Zbrojní průmysl je závislý na válkách. Čím více konfliktů, tím více kontraktů. Pro Strnada a jemu podobné je válka „dobrým byznysem“. Pro obyčejné lidi na frontě i v zázemí je válka peklem.

Proto odmítáme militarizaci, podporu zbrojařů i politické figury, které jim slouží. Naše budoucnost nemůže být postavená na výrobě smrticích technologií. Potřebujeme odzbrojení, solidaritu a společnost, kde lidský život nebude méně než zisk z války.

NAPIŠ SI O SAMOLEPKY PLAKÁTY A LETÁKY

Souhlasíš s antimilitaristickými názory, a jsi stejně jako my proti válce, zvyšování výdajů na armádu a proti militarismu? Pojď přiložit ruku k dílu a pomoci jim dostat se mezi co nejvíce lidí. Napiš si o samolepky, letáky a plakáty a my ti je zdarma pošleme poštou, aby si je vylepil a rozdál ve svém okolí. Všechny naše materiály jsou také ke stažení na našem webu v sekci „Ke stažení“.

POVINNÁ VOJENSKÁ SLUŽBA V ČESKU?

V posledních měsících se v českých médiích opět objevily návrhy na zavedení povinné vojenské služby. Někteří politici, zejména z hnutí ANO, STAN a Motoristů, otevřeně hovoří o základní vojenské službě pro mladé lidi. Stejně, tak se o tom už otevřeně mluví i v sousedním Německu, kde už mládež vyrazila do ulic protestovat proti povinné vojně. České antimilitaristické hnutí má dlouhou tradici odporu proti „vojně“ ještě z dob před první světovou válkou. Přichází čas se organizovat, a postavit se těmto plíživým snahám politiků!

Předseda výboru pro obranu Lubomír Metnar prohlásil: „Bych byl pro... základní služba by měla trvat jeden rok.“ Poslanec Milan Brázdil navrhuje šestiměsíční intenzivní cvičení, a Petr Macinka dokonce tříměsíční kurz pro muže od 19 let. Tyto návrhy však ignorují zásadní fakta: povinná vojenská služba je zastaralá, neefektivní a nebezpečná.

Historie, která varuje

Povinná vojenská služba má v českých zemích dlouhou historii – od Rakousko-Uherska, přes Československo až po rok 2004, kdy byla služba zrušena. Historie ukazuje, že tisíce mladých lidí byly nuceny strávit roky v kasárnách, často na úkor svého vzdělání, kariéry a osobního života. Traumata, ztracené plány a psychické problémy byly běžnou součástí „vojenské výchovy“.

Nepotřebujeme „vojnu pro všechny“

A co je důležitější – povinná služba nikdy nebyla zárukou bezpečnosti státu. Během okupací a válek ochrana státu nezávisela na masové vojenské službě, ale na politických a vojenských okolnostech, nad kterými mladí branci neměli žádnou kontrolu.

Povinná služba jako „výchova k vlastenectví“

Politici často argumentují, že vojna naučí disciplíně nebo posílí vlastenectví. To je však mýtus. Skutečná občanská odpovědnost a solidarita se buduje v komunitě, dobrovolnictvím a aktivním zapojením do společnosti, nikoli v kasárnách a u zbraní.

Naopak, nucený vojenský výcvik často místo sebevědomí a kritického myšlení přináší strach, poslušnost a násilí. To je přesně to, čemu by se svobodná společnost měla vyhnout.

Finanční a praktické důvody proti vojně

Povinná služba je extrémně nákladná a neefektivní. Každý mladý člověk, který stráví rok v armádě, stojí stát desetitisíce korun, přičemž výsledný přínos pro obranyschopnost je po roce minimální. Moderní armády se spoléhají na profesionální vojáky a aktivní zálohy, kteří jsou motivovaní, kvalifikovaní a efektivní.

Místo vyhazování peněz do nucené služby je efektivnější investovat do školství, zdravotnictví, krizové připravenosti a komunitních projektů, kde peníze

Politici a plíživé návrhy militarizace

Zatímco Lubomír Metnar, Milan Brázdil a Petr Macinka otevřeně hovoří o zavedení základní vojny, prezident Petr Pavel i vláda ODS zdůrazňují, že povinná vojenská služba není řešením. Prezident Pavel prohlásil: „Návrat k povinné vojenské základní službě tak, jak ji Češi znali, nepovažuji za řešení.“ Ministryně obrany Jana Černochová uvedla, že „zavedení povinné služby nikdo nenavrhuje“ a jedná se o krajní řešení, které není na pořadu dne.

Tato debata ale varuje – návrhy na vojnu jsou často prezentovány plíživě, v podobě „šestiměsíčních kurzů“ nebo „branné přípravy“. Cílem je postupně zvyknout společnost na militarizaci, která ohrožuje svobodu mladých lidí a demokratické principy.

Militarizace ohrožuje svobodu

Povinná vojenská služba učí mládež poslušnosti vůči státu a zbraním. Historie ukazuje, že masová militarizace je snadno zneužitelná autoritářskými režimy. Svobodná společnost potřebuje kriticky myslící mladé lidi, ne brance v kasárnách.

Co můžeme dělat?

Říct NE povinné vojenské službě – veřejně, ve škole, na sociálních sítích. Podporovat antimilitaristické iniciativy, které brání práva mladých lidí na svobodu a život bez nuceného násilí. Informovat okolí o historických a současných rizicích militarizace. Spolupracujte a zapojte se do kolektivu Dezertéra!

LEŽ VLASTENECTVÍ A MILITARISMU

Když se řekne vlastenectví, většina z nás si představí lásku k domovu, k národní kultuře a k lidem, kteří mluví stejným jazykem. Může to být hrdość na historii, na slavné osobnosti nebo třeba na sportovní úspěchy. Avšak pro marxistické antimilitaristy je tento pojem mnohem složitější a často se dostává do konfliktu s jejich základními přesvědčeními. Jejich odmítání vlastenectví nepramení z nenávisti, ale z kritického pohledu na to, čemu vlastenectví v dnešním světě slouží.

Válka jako nástroj pro bohaté, ne pro národ

Základní myšlenkou antimilitarismu je, že války a armády

Proč antimilitaristé kritizují vlastenectví?

nejsou primárně pro obranu národa. Mnohem častěji jsou to nástroje, které používají ti nejbohatší a nejmocnější k prosazování svých ekonomických zájmů. Války se vedou o zdroje, o přístup na trhy nebo o kontrolu nad strategickými místy. V těchto konfliktech ale nakonec bojují a umírají obyčejní lidé, kteří z nich nemají žádný prospěch.

Antimilitaristé věří, že když vlády mluví o „obraně vlasti“, často tím jen maskují, že jde o ochranu zájmů kapitalistů. Vlastenectví v tomto případě slouží jako ideologická zbraň, která má přesvědčit pracující, aby se navzájem zabíjeli pro zisky někoho jiného.

Jsme jedna velká rodina, ne národní, ale dělnická.

Jedním z nejslavnějších hesel dělnického hnutí je „Proletáři všech zemí, spojte se!“. To je myšlenka, že dělník z Prahy má mnohem víc společného s dělníkem z Paříže, než s českým miliardářem.

Všichni pracující jsou na stejné lodi, protože je spojuje stejná zkušenost s prací a často i s vykořisťováním. Vlastenectví podle antimilitaristů uměle vytváří bariéry mezi pracujícími z různých zemí.

pokračování na straně 5

ANTIMILITARISTICKÝ PROTESTNÍ KEMP V KOLÍNĚ NAD RÝNEM

V Kolíně nad Rýnem se konal od 26. – 31. srpna protestní antimilitaristický kemp Iniciativy „Rheinmetall – ent-waffen“ („odbrojit Rheinmetall“). Rheinmetall je největším německým zbrojním podnikem, vyrábějící například tanky, munice, ale také součástky do válečných letounů. Ve středu 27.8.2025 koncern Rheinmetall otevřel největší evropskou továrnu na 155mm dělostřelecké granáty. Nachází se v Unterlüssu u Hannoveru a bude ročně vyrábět 350 tisíc kusů dělostřelecké munice.

Iniciativa Rheinmetall-entwaffen vznikla roku 2018 v souvislosti s použitím německých tanků proti kurdské samosprávě v Afrinu. Chápe se jako internacionální a svým působením chce vybičovat levicové hnutí k aktivnějšímu vymezení se vůči militarismu a imperialismu. A právě koncern Rheinmetall je pro iniciativu ztělesněním kapitalistického vytěžení smrti ve válkách (například po začátku ukrajinsko – ruského konfliktu se koncernu zvýšila hodnota akcií patnáctkrát).

A v dnešní době je Rheinmetall pro německé antimilitaristické hnutí symbolem válečného šilenství nejen Německa, ale celé EU, která rozdmýchává smrtící války na Ukrajině, v Sýrii a přihlíží genocidě v Gaze a v Súdanu. Od svého vzniku Rheinmetall – entwaffen pořádá různé tematické týdny, kempy, přednášky a také se podílí na organizovaných blokáдах.

Němečtí antimilitaristé v ulicích proti továrně na smrt

A právě kempy mají být možností spojování antimilitaristů z různých částí levicového spektra a mají umožnit zažít alternativu k aktuálně vyhrocenému militarismu.

Zda se však kemp uskuteční se do 23.8. (tři dny před plánovaným začátkem) nevědělo – policie Kolína n. Rýnem podala návrh na zákaz kempu. Hlavním důvodem mělo být heslo „Válku válce“ – jež vzniklo za první světové války a je od té doby v antimilitaristickém hnutí běžně používané. Policie v něm vidí připravenost bojovat proti zbrojení „válečnými metodami“. Absurditu podsouvat antimilitaristům násilnickou bojovnost policii asi unikla. Dalším důvodem byla prý „celkově neklidná povaha“ účastníků. Policie se tím vztahuje na incident, který se odehrál na obdobném kempu v Kielu, kde jeden z účastníků kempu napadl člena ozbrojených složek. Většina německé levice byla názoru, že jsou uváděné důvody záminkou a že se jednalo o pokus vytvořit precedentsní případ ve snaze paušálně a preventivně prosadit zákaz nepohodlných akcí. Byla tedy vytvořena petice proti zákazu kempu.

V sobotu 23.8. vrchní správní soud ale zrušil zákaz Kolínské Policie s odůvodněním, že by byl v rozporu s právem shromažďování. Soud také v charakteru kempu, spočívající v diskuzích, přednáškách,

workshopech a výtvarných akcích nevidí, na rozdíl od policie, ohrožení veřejného bezpečí. Došlo-li by v rámci kempu k protiprávním aktivitám, např. protiprávní blokádě, má policie zakročit proti dané akci, ne proti kempu samotnému.

Hned po rozhodnutí soudu se začaly na Kolínském Grüngürtelu v Aachenské ulici stavět první stany a kemp mohl v úterý 26. srpna začít.

26.srpna se také proběhla demonstrace před vilou šéfa představenstva Rheinmetallu Armina Pappergera v Düsseldorfu, kterému demonstranti dávají osobní zodpovědnost za smrt nespočet civilistů, zabitých bombami a municemi vyrobenými v Rheinmetall. Koncern sám tento názor nesdílí, jak v polovině srpna vysvětlil jeden z firemních mluvčích, protože Rheinmetall přece svou zbrojní produkcí „zásadně přispívá k ochraně svobodné demokracie“. Zajímavostí je, že na Pappergera byl údajně plánován atentát ze strany Ruska a od té doby je pod neustálou policejní ochranou, tudíž se demonstrantů pod svými okny jistě nemusí bát.

Závěrem kempu byl 30.srpna velký antimilitaristický původ Kolínem nad Rýnem, ke kterému se mohli přidat i ti, kteří se kempu nemohli zúčastnit. Protestovat proti zbrojení, NATO a povinné vojenské službě přišlo přes 3000 antimilitaristů a antimilitaristek.

Místo toho, aby si lidé uvědomili svou společnou situaci a bojovali spolu za lepší podmínky, vlastenectví je staví proti sobě jako nepřátele. Z tohoto pohledu je vlastenectví spíše překážkou pro mezinárodní solidaritu, která je pro nás klíčová.

Mír pro všechny, ne jen pro jeden národ!

Odmítání vlastenectví tedy není o tom, že by antimilitaristé neměli rádi lidi, kulturu nebo místo, kde se narodili. Je to spíše o tom, že jejich loajalita nepatří státu, ale celému lidstvu. Chtějí svět, ve kterém nebudou války, armády a vykořisťování. Nechtějí se dělit na „my“ a „oni“, ale vidět všechny lidi jako součást jedné velké rodiny, která by měla spolupracovat.

PROBĚHLO DALŠÍ SETKÁNÍ DEZERTÉRA

V neděli, 21. 9., proběhlo další setkání redaktor/ek a distributor/ek časopisu Dezertér. Tentokrát se kolektiv sešel opravdu v hojné počtu a dorazili i kolegové z dalších iniciativ, včetně našeho vzácného hosta, Vladyslava Dudy z Ukrajiny.

Probrali jsme řadu důležitých interních věcí týkajících se vydávání časopisu i spolupráce s dalšími uskupeními. Primárně bychom vám ale rádi sdělili, že jsme dospěli k rozhodnutí založit oficiální spolek Dezertér ve formě občanského sdružení, do nějž bude umožněno všem našim příznivcům vstoupit buď jako člen nebo registrovaný příznivec. Nadále plánujeme vydat další bezplatný speciál, tentokrát plně věnovaný tématu Palestiny. Po jedné hodině jsme vyrazili na demonstraci Společně proti rasismu a fašismu, kde jsme na závěr přednesli náš projev. Za Dezertér řečnila autorka Nicol a poté promluvil Vladyslav, který nedávno zahájil vlastní iniciativu (Video bude zveřejněno).

Kolektiv Dezertéra se k ní přidal vlastní Kampaní Solidarity s ukrajinskými vojenskými odprači dezertéry. Setkání na měsíc říjen bylo naplánováno a do té doby SLÁVA DEZERTÉRUM!

ANTIMILITARISTICKÉ HNUTÍ V ČESKU?

Jak se zapojit?

Antimilitarismus není záležitostí „odborníků“ – zapojit se může každý a každá. Možnosti jsou různé podle toho, kolik má člověk času a energie. Cílem antimilitaristů a antimilitaristek je vybudovat masové lidové hnutí zdola, které bude schopno prosazovat naši vůli a požadavky. Chce vytvořit hnutí každého z nás.

Jak se do takového hnutí zapojit?:

- Sdílením informací na sociálních sítích, v ulicích i mezi svými rodinami a kolegy na pracovištích či školách – šířit články, letáky, plakáty, grafiky, videa, které ukazují skutečné dopady militarismu.
- Podpora hnutí – finančně, organizačně nebo třeba pomocí s distribucí tiskovin jako je antimilitaristický zpravodaj Dezerér.
- Účast na akcích – demonstrace, diskuse, kulturní akce, happeningy.
- Organizováním se lokálně – vytvořit menší skupinu ve škole, na univerzitě, v práci nebo v místní komunitě.
- Solidarita s odpárací a dezertéry doma i ve světě – podpora těch, kteří čelí represím za to, že řekli NE válce a armádě.

Co může hnutí dělat konkrétně?

Budování antimilitaristického hnutí není jen o protestech – jde o dlouhodobou, vytrvalou práci a vytváření široké sítě. Mezi konkrétní aktivity patří:

- Tisk a distribuce materiálů – letáky, samolepky, plakáty, časopisy, knihy, transparenty.

- Vzdělávání a diskuse – přednášky, besedy, promítání filmů, workshopy na školách, komunitách i pracovištích.
- Protestní akce – demonstrace, blokády, přímé akce proti zbrojním veletrhům, zbrojařským firmám, armádním dnům a militaristické propagandě.
- Kultura odporu – hudba, poezie, divadlo, umění, které zpochybňuje válku a militarismus.
- Solidární kampaně – sbírky a akce na podporu vojenských odpáraců, dezertérů, protiválečných vězňů a obětí válek.
- Mezinárodní propojení – spolupráce s podobnými hnutími v zahraničí, sdílení zkušeností, vzájemná podpora.

Zapoj se!

Budovat antimilitaristické hnutí v Česku a na Slovensku znamená postavit se proti vládní propagandě, proti zbrojnímu průmyslu a proti logice války. Nejde o práci jednoho dne, ale o dlouhodobé vytváření prostoru, kde lidé mohou říkat NE militarismu a ANO míru a solidaritě. Každý krok, každá akce, každý zapojený člověk má smysl.

Kolem časopisu Dezerér se vytvořil volný kolektiv odpůrců války a militarismu napříč Českem a Slovenskem. Podařilo se nám za tu krátkou dobu zbudovat distribuční síť, koordinovat svoji činnost a zahájit první informační a solidární akce. Pravidelně se scházíme, diskutujeme a společně rozhodujeme. Podařilo se nám spojit jednotlivce napříč celým levicovým hnutím a spolupracovat na společném boji. Jsi na řadě, přidej se!

SPOLÉČNĚ PROTI VÁLCE A ZBROJENÍ!

Zijeme v době, kdy státy po celém světě zvyšují výdaje na armády, nakupují nové zbraně a připravují se na války, zatímco obyčejní lidé čelí chudobě, zdražování a nejistotě.

Česká vláda není výjimkou – miliardy korun, které by mohly jít na zdravotnictví, školství nebo bydlení, proudí do kapes zbrojařů a armádních zakázek. Militarismus se přitom neomezuje jen na tanky a stíhačky – znamená také tlak na poslušnost, nacionalismus a ochotu položit život „za stát“, který sám nedokáže zajistit důstojný život svým občanům.

Antimilitaristické hnutí je proto nezbytné: aby bránilo militarizaci společnosti, škol, médií i politiky, aby podporovalo ty, kdo odmítají vojenskou službu a válku, aby odhalovalo vazby mezi politiky, zbrojaři a propagandou, a aby nabízelo alternativu – svět založený na solidaritě, ne na válkách.

Antimilitarismus se tak stává záležitostí každého pracujícího člověka a studenta, protože se jedná o boj za naši budoucnost, nejen co se týče zachování míru a neumožnění dalšího krveprolití, ale i zachování sociálních jistot a blaho-bytu pro nás všechny. Nemůžeme mít bezplatnou péči a školství, když budeme nakupovat drahé vojenské vybavení. Můžeme mít jen jedno! Co si vybereme? Co dovolíme politikům, aby učinili z našich těžce vydělaných peněz?

BENEFIČNÍ ANTIMILITARISTICKÝ MERCH NA PODPORU DEZERTÉRA

objednávej na: dezert@riseup.net

NÁŠIVKA 50 Kč

TAŠKA 150 Kč

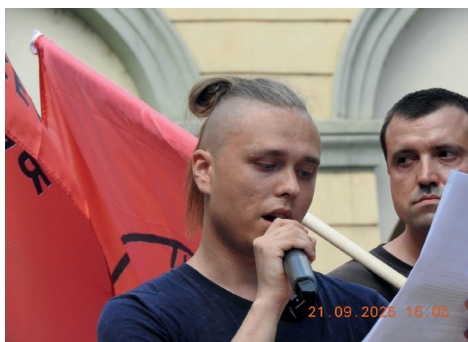
VLAJKA 150 Kč

TRIČKO 200 Kč

PLACKA 25/30/40 Kč

PRAHOU PROŠLA DEMONSTRACE NA MEZINÁRODNÍ DEN MÍRU

V prosluněnou neděli 21. září prošla Prahou demonstrace Den míru svolaná iniciativou Společně proti rasismu a fašismu (SPRF), na kterou byl pozván také antimilitaristický kolektiv sdružený kolem časopisu Dezertér.

Na demonstraci jsme svolali antimilitaristický blok, který v hojném počtu dorazil na Jungmannovo náměstí, kde akce od 14 hodin začínala. Na místě bylo přítomným účastníkům a účastnicím rozdáno speciální číslo antimilitaristického zpravodaje Dezertér s vloženým letákem „Proč jsme antimilitaristé?“

Po projevu SPRF a zástupce Fridays for future se zformovalo čelo průvodu a vydali jsme se do ulic Prahy za skandování antimilitaristických, antifašistických a antikapitalistických hesel a hesel vyjadřujících solidaritu s utrpením palestinského lidu, který je masově vyvražďován Izraelem. Na druhé zástavce poté měla skvělý projev aktivistka z Prague4PalestineY-outh, poté ji vystřídala Lamis Khalilová za Palestinský klub. Na další zástavce akci zpetřil Prague Revolutionary Choir revolučními písněmi.

Na poslední zástávce na Malostranském náměstí promluvil k shromáždění zástupce Dezertéra. Antimilitaristický blok přijel ze zahraničí podpořit ukrajinský antimilitarista Vladyslav Duda, se kterým jsme dělali rozhovor v druhém čísle Dezertéra o jeho útěku z Ukrajiny přes rumunské hory.

Vladyslav nám představil kampaň proti kriminalizaci lidí, kteří utekli z Ukrajiny, protože nechtějí vzít zbraň a bojovat, ze strany ukrajinské vlády. Ve spolupráci s ukrajinskými odpírači války se tomuto tématu budeme věnovat v solidární kampani.

Touto cestou děkujeme všem, kteří přišli podpořit demonstraci, zapojili se do našeho bloku pod antimilitaristickými prapory se symbolem rukou lámajících pušku. Zároveň děkujeme pořadatelům za skvělou organizaci a pozvání na tuto akci. Naviděnou opět v ulicích, proti válce, militarismu a zbrojení.

Muži starší 22 let na Ukrajině stále zůstávají uvezení mezi hranicemi státu. Nemohou legálně překročit hranice, jsou násilně mobilizováni a posíláni na frontu. Ať už letošní „mírové rozhovory“ dopadnou jakkoli, není pochyb o tom, že Ukrajina bude mužskou populaci držet na uzdě tak dlouho, jak to bude možné.

Například 1. září 2025 zastřelili pohraničníci v Oděské oblasti 23letého uprchlíka z Charkova, když se pokoušel přelést plot do Moldavska. Je však třeba upozornit také na to, jak lidé na Ukrajině aktivně vzdorují TRC, jednotlivcům zodpovědným za nábor vojáků.

Dne 7. srpna 2025 v obci Solovychi na Volyni rozzuřený dav obyvatel, včetně starosty obce, napadl vojenské náborové agenty a policii. Během kontroly dokladů se jeden muž pokusil uprchnout. Další skočil na kapotu vozidla TRC a rozbil přední sklo kamenem. Poté začala jedna žena bušit do auta. Další muž přiběhl s klíčem, rozbil boční okna a třikrát uderil řidiče do ruky. Poté minivan zablokovala další auta, včetně nákladních vozidel. Asi 10 lidí ho obklopilo a začalo ho mlátit náborové agenty.

V jiné vesnici v této oblasti, Novi Chervyshcha, podle zprávy místní televize z 19. srpna 2025, náboroví zaměstnanci odvezli postiženého muže, který jel na kole. Poté starší ženy začaly házet kameny na jejich auto. Pak jeden z nich vystoupil z auta a začal střílet, přičemž zranil jednu z důchodkyň. „Pět nebo šestkrát vystřelil přímo na mě... A moje sousedka byla zasažena do tváře. Odvezli ji do nemocnice,“ řekla žena místní televizní stanici. Návštěvníci odvezli zajatého muže za vesnici a pak ho vyhodili z vozidla.

4. září 2025 se ve vesnici Boratyn nedaleko Lucku při pokusu o kontrolu vojenských registračních dokladů skupiny čtyř kolemjdoucích dva z nich pokusili

KDYŽ SE VĚZNI STÁTU BOURÍ

Od antimilitaristů z Charkova

uprchnout a schovat se v opuštěné budově. Začali fyzicky odporovat vojákům, kteří je dostihli. Poté jeden z vojáků vytáhl traumatickou pistoli – vyrazili mu ji z rukou a začali střílet směrem k pronásledovatelům. Proti civilistům byl použit slzný plyn, jeden z vojáků údajně utrpěl zlomeninu paže. Ti, kteří se bránili, byli odvezeni na policii a vyslýcháni. Toto je oficiální verze od regionální TRC na Volyni. Samotní dělníci v rozhovoru popsali jinou verzi události: na jejich stavenišťě přišli vojáci, jeden z nich začal stříkat na stavbaře pepřový sprej a druhý začal střílet. Poté jeden z dělníků vzal sprej a odrazil pistoli od zaměstnance TRC.

9. září 2025, poté, co zaměstnanci TCR násilně zadrželi nějakého muže ve městě Luck a naložili ho do dodávky, se lidé pokusili ho osvobodit. Během incidentu byla rozbita okna vozu a prořezány pneumatiky. Místní obyvatelé také zablokovali bránu obytného komplexu, aby nikdo nemohl odejít. Na místo dorazilo několik policistů a sanitních vozů. Konflikt nakonec skončil tím, že policisté odvezli zadržného do sanitky.

Večer 14. srpna 2025 byl v Charkově na ulici zastaven policistou a třemi zaměstnanci TRC 36letý nezaměstnaný muž. Když byl požádán o předložení dokladů, bodl všechny čtyři; dva vojáci byli hospitalizováni, jeden z nich v kritickém stavu – lékaři

o jeho život bojovali celou noc. Po dezertéři byl zadržen o den později. Soud ho vzal do vazby bez stanovení kauce na dva měsíce.

Souběžně s tím, jak se lidé brání nucené mobilizaci, už nikdo není překvapen, že z armády dezertují desítky tisíc obyčejných vojáků. V uplynulém měsíci se dokonce začaly objevovat známky toho, že eroze zasáhla samotné základy režimu. Například 8. srpna 2025 vyšlo najevo, že Maxim Grimalyak, který byl zaměstnán u kriminálního oddělení místní policie, také uprchl do Rumunska: „Doslova před dvěma týdny pracoval v Charkově, hledal osoby vyhýbající se vojenské službě, a teď [ostatním] radí, jak nelegálně překročit hranici...“

Nebo jiný příklad. Večer 9. srpna 2025 byl na cestě k hranicím v Zakarpattí na kontrolním stanovišti zadržen zástupce vedoucího kriminálního oddělení regionálního policejního ředitelství v Charkově. Ve služebním voze s ním byla žena a dva muži, z nichž jeden byl hledán TRC. Cestující byli odvezeni na odvodní úřad, policista byl propuštěn z policie a odveden do armády. Jeho jméno a hodnost tisková služba nezveřejnila.

Redakční poznámka: Tento článek byl vytvořen díky informacím anarchistického kolektivu z Charkova. Převzato ze stránek Antimilitaristické iniciativy.

STOJÍME ZA TEBOU IVANE

Antimilitaristický zpravodaj Dezertér vyjadřuje svou plnou solidaritu s ukrajinským občanem Ivanem K., který má být z rozhodnutí českých úřadů vydán na Ukrajinu. Tento krok by pro něj znamenal nejen nespravedlivé trestní stíhání na základě pochybného obvinění, ale i reálné nebezpečí povolání na frontu a ohrožení života.

České soudy odmítly vzít vážně důkazy o nesrovnalostech v jeho případě a zbavily jej práva na ochranu. Ivan K. je tak vydáván napospas ukrajinské státní moci, která potřebuje doplnit své armádní stavy. Jeho příběh ukazuje, že válka a militarismus ničí nejen ty, kdo jsou nuceni bojovat, ale i rodiny a komunity, v nichž tyto lidé žijí. Odmítáme, aby Česká republika vydávala lidi na frontu, ať už přímo či nepřímou. Azyl má chránit před válkou, ne ji usnadňovat. Pokud dnes vydáme Ivana K., zítra může být na řadě kdokoliv další.

Požadujeme, aby ministryně spravedlnosti Eva Decroix zastavila vydání Ivana K. na Ukrajinu. Požadujeme, aby Česká republika skutečně chránila odpírače a dezertéry, místo aby je posílala do válek, které odmítají.

Stojíme na straně všech, kdo říkají NE válce a militarismu. Solidarita s Ivanem K.! Ne vydávání, ne válce!

VRAŽEDNÁ LOGIKA VÁLKY V PRAVI

Mediální mainstream publikuje články o tom, jak hrozně se chová ruská armáda k dezertérům. „Připoutání ke stromu, zavření v kovových nádržích nebo vláčení terénním vozem — tak vypadá realita ruských vojáků, kteří odmítli bojovat na Ukrajině,” poznamenávají (1).

Jak už bývá zvykem, o stejně hrůzných masakrech ukrajinských dezertérů se toho tolik nepíše. Jedno je však jisté. Bojeschopnost obou armád se částečně opírá o násilnou mobilizaci a techniky mučení, které mají odradit od dezerce a přinutit jít na frontu i ty, kterým se nechce. Zatímco se tisíce vojáků pokouší dezertovat, jiní jdou nedobrovolně na frontu a doufají, že se dožijí dalšího dne. Pokud jim ovšem zrovna na hlavu nepřiletí „sebevražedný“ dron ozbrojený výbušninou. Na internetu můžeme vidět videa, kde takové drony ukrajinské armády masakrují ruské vojáky na motorkách, v zákopech, na silnicích, v lesích, planinách i jinde (2). Ve většině případů jsou záběry těchto akcí doprovázeny články, které to oslavují a oběti cynicky dehumanizují. Nikdy se neptají, o koho jde a jak se ocitl

Násilně mobilizování, poté zabiti dronem

na místě, kde byl nemilosrdně zabit. Nelze si nevšimnout, že dokonce i v anti-fašistickém a „anarchistickém“ hnutí se organizují sbírky na drony pro Ukrajinskou armádu. A protože — podobně jako prozápadní mainstream — i toto „radikálně levicové“ prostředí prezentuje válku jako obrannou akci proti okupantům, pravděpodobně si příliš neláme hlavu s tím, že jeho drony dost možná masakrují ruské vojáky, kteří byli na frontu nahnáni silou, pod hrozbou trestu. V logice „obránné války“ je přece každý ruský voják na frontě putinista a okupant (3). Tisíce dezertérů a nuceně mobilizovaných jsou pro stoupence této logiky ničím a takové je možné bez milosti likvidovat (4). Co má ale takový přístup společného s deklarovaným bojem za svobodu a spravedlnost, to nám zastánci takové linie nevysvětlí. Oni totiž větší nou nemusejí čelit palbě na žádné straně válečné linie. Prostě jen jednou za čas z bezpečného místa zhýčkané maloburžoazie (nebo jejich potomků) pošlou finanční příspěvek a pak napíší ideologický shitstorm plný vágních frází o boji za svobodu a sebeurčení ukrajinského lidu.

Oproti tomu vojáci na ukrajinské i ruské frontě jsou z velké části proletáři, kterým jsou tato privilegia nedostupná. Ano, jsou to proletáři, protože proletariát neprestal existovat jen proto, že se někteří jedinci rozhodli toto slovo vyřadit ze svého slovníku. Pravdou je, že mnoho proletářů je na frontě nedobrovolně a z donucení (5). Jen málokdo má prostředky či doklady pro útěk do zahraničí. Mnozí žijí v ilegality: vyhýbají se bankám, opouštějí velká města, skrývají se v lesích. Pokud má z anarchistické perspektivy něco smysl, pak je to poskytovat jim podporu, nikoli sestrojovat drony, které je zmasakrují nebo vystopují, aby je pak zmasakroval někdo jiný (6). Odkazy a poznámky najdete na stránkách Antimilitaristické iniciativy (www.antimilitarismus.noblog.com)

**Solidaritě s dezertéry a nuceně mobilizovanými!
Odpor vůči těm, kteří sestavují stroje na jejich záhubu!
Třídní solidaritu proti vražedné logice války!**

BRUTÁLNÍ MUČENÍ RUSKÝCH DEZERTÉRŮ

Připoutání ke stromu, zavření v kovových nádržích nebo vláčení terénním vozem — tak vypadá realita ruských vojáků, kteří odmítli bojovat na Ukrajině. CNN přináší svědectví a odposlechy zachycující děsivou praxi. Organizace pomáhající dezertérům mluví o desítkách tisíc případů.

Ruští vojáci, kteří se už nechťejí podílet na bojích proti Ukrajině, čelí brutálním trestům. Informace o praktikách, jimž tyto vojáky vystavují jejich velitelé, zachycují Ukrajinci v odposleších nebo je natáčejí příslušníci ruské armády a pak se šíří na sociálních sítích.

V jednom zachyceném hovoru, ruský velitel nařizuje, aby vojáka v rámci trestu za dezerci přivázali ke stromu a nechali ho napospas ukrajinským dronům. Tato praktika se prý nazývá „oběť pro Babu Jagu“. Velitel jedné z ukrajinských dronových jednotek vystupující pod přezdívkou Munin řekl, že takový případ viděl dvakrát a mnohokrát o něm slyšel v odposlechnutých hovorech nepřítele. „Velkým ukrajinským dronům říkají Baba Jaga. V těch narušených lidech vyvolávají strašnou paniku,” uvedl.

Na jednom z videí pořízených ruskými vojáky je muž, který o sobě říká, že je z města Kamensk-Uralskij ležícího na východní straně Uralu a že ze své pozice utekl, protože ho vystrašil ukrajinský dron. Stojí u stromu připoutaný kabelem a nervózně se dívá k nebi. Člověk, který ho natáčí, říká, že se blíží dron. „Pokud sem dorazí, všechno na tebe vysype,” posmívá se mu. Pak video končí, osud vojáka je nejasný.

Rusko podobně jako jiné země veřejně nemluví o dezercích v řadách své armády. Nicméně sociální sítě, zejména Telegram, přináší svědectví o strachu a zoufalství, které pocítují mnozí vojáci a jejich rodiny, a dávají tušit, proč se někteří rozhodli pro dezerci.

Na jednom z videí jistý Jurij Durjagin, který byl příslušníkem trestné jednotky Štorm Z a bojoval v Doněcké oblasti, vypověděl, že jednu útočnou operaci přežilo 32 vojáků. V jednom útvaru bývá zpravidla 150 vojáků. Obrátil se na ruského prezidenta Vladimira Putina s tím, že dostal méně než pětinu platu a že mu nadřízení řekli, že stížnostmi jen ztrácí čas. Když vojáci umírali na bojišti, armáda

to podle něho tutlala, aby se vyhnula vyplacení kompenzací příbuzným. Tvrdila, že jsou nezvěstní.

(DOKONČENÍ NA STRANĚ 10)

PODEPIŠ PETICI

proti kriminalizaci ukrajinských odpíračů a dezertérů

Za právo odmítnout vzít zbraň!

https://www.petice.com/petice_za_pravo_ukrajinc_odmitnout_valku

MLADÍ PRCHAJÍ PŘED VÁLKOU

Dne 28. srpna vstoupilo na Ukrajině v platnost vládní nařízení č. 1031 ze dne 26. srpna 2025 o povolení cestovat do zahraničí mužům ve věku 18–22 let. Podle polských pohraničnicků bylo od 28. srpna zaznamenáno přes 53 000 přechodů mužů ve věku 18–22 let do Polska. 40 000 se jich zpátky na Ukrajinu nevrátilo! Pro to, kolik jich uteklo na Slovensko, do Rumunska či Maďarska, nejsou spolehlivá data.

Dříve, od začátku války 24. února 2022, mohli zemi opustit pouze muži mladší 18 let a starší 60 let. Na hranicích museli předložit cestovní pas a doklad s nejnovějšími údaji o vojenské registraci v papírové nebo digitální podobě. Většina zbývajících mužské populace ve věku 23–60 let zůstává rukojmími státu.

Existují různé verze důvodů pro propuštění některých rukojmích nyní: od možných blížících se voleb až po naopak touhu zbavit se prozápadních studentů, kteří byli před měsícem ústřední sociální základnou masových protikorupčních protestů, a zabránit konání voleb. Jistou roli sehrála i skutečnost, že muži mladší 25 let nepodléhají mobilizaci, takže je pro ně mnohem snazší dostat se k hranicím s batohem přes kontrolní stanoviště a razie územních náborových center (TRC). Navíc politická situace v zemi, která se po nějakou dobu jevila jako stagnující, nyní vstoupila do nového, bouřlivého období. Snad poprvé od roku 2019 je ve vzduchu cítit závan tání na pozadí tak pravidelného utahování „pout svobody“ na krku lidu.

Masový proud lidí, kteří nyní prchají ze země a obcházejí hraniční kontrolní stanoviště pouze v rumunském směru, si lze představit ze zprávy v telegramové skupině Ukrajinského hnutí za svobodu z letošního léta: „Je tam spousta jídla, za 7 dní jsme něco našli 3–4krát. Měli jsme zásoby na 3 dny, pak jsme snědli, co jsme našli. A dostali jsme se ven. Poprvé jsme našli 12 [balíčků] lyofilizovaných potravin. Podruhé 3 [další balíčky]. Pak jsme našli energetické tyčinky, 3 pro dva [osoby], a kávu. Pak jsme našli další kanystry a dlaždice, nechávají je všude. Všechny možné léky, vitamín C, léky proti bolesti atd. Dokonce i powerbanku. Stany tam staví na mnoha místech. Naposledy jsme našli jídlo, pamatuji si, určité množství pyré. Plus pár [balíčků] lyofilizovaných potravin a sáček čaje. Jídlo se hází jak 20 km před hranicemi, tak hned vedle nich“.

Muži starší 22 let zůstávají rukojmími státu. Již večer 1. září pohraničníci v Oděské oblasti zastřelili 23letého uprchlíka z Charkova, když se pokoušel přelézt plot do Moldavska. Státní úřad pro vyšetřování (SBI) ve své tiskové zprávě uvedl: „[Uprchlíci] nereagovali na zákonné výzvy orgánů činů v trestním řízení k zastavení. Během pronásledování pohraničníci na narušitele několikrát vypálili varovné výstřely. Později bylo nalezeno tělo jednoho z uprchlíků se střelným zraněním neslučitelným se životem.

od antimilitaristů z Charkova

Pohraničníci na místě zadrželi dalšího muže. Úřad nevysvětluje, jak mohly být na lidi vypáleny „varovné“ výstřely. V současné době je podezřelý pohraničník, pokud máme věřit SBI, vzat do vazby a hrozí mu až 10 let vězení.

Tato smrt se však dočkala mnohem menšího mediální pozornosti než vražda Andrije Parubije ve Lvově 30. srpna za bílého dne. Parubij byl spoluorganizátorem obou protestních hnutí Majdan podporovaných USA v letech 2004 a 2014, předsedou ukrajinského parlamentu v letech 2016–2019 a od roku 2019 kvazi-opozičním poslancem. Jeho politické názory lze plně ilustrovat slovy z pohřebního projevu jeho otce: „Od dětství netoleroval ruštinu. V našem domě žili jiní lidé. A Andriy, jako dítě, vyšel na dvůr, slyšel tyto lidi mluvit rusky a ani s nimi nezačal mluvit“.

Zatímco pohraniční nevolnictví mužské populace bylo nyní mírně zmírněno, druhou stranou mince je možné přijetí série návrhů zákonů, které naopak smýčkou opět utahují: návrh zákona č. 13673, který zavádí trestní odpovědnost za nelegální překročení státní hranice během stanného práva; návrh zákona č. 13634-1 o odnětí odkladu studia studentům, kteří zahájili studium po 25 letech nebo překročili dobu trvání studijního programu; a návrh zákona č. 13452, který zpřísňuje trest pro vojenský personál za odmítnutí plnění rozkazů velitele na 5–10 let vězení.

Ale co mohou změnit? Nikoho už nepřekvapují desítky tisíc obyčejných vojáků prchajících z armády. Během posledního měsíce se dokonce začaly objevovat známky toho, že eroze dosáhla samotných základů režimu. Příběh, o kterém jsme informovali dříve, o ukrajinském veliteli roty, který dezertoval z Kurské oblasti a připravoval se na odchod do Rumunska, se ukázal být jen špičkou ledovce. Konečně, ačkoliv si na Ukrajině jen málo lidí pamatuje, že radikalismus nemůže být jen pravicový, letos v létě jsme se dozvěděli o jakési agitaci v našem městě z opačného křídla. „Znám a hledám ultralevičáky, kteří jsou pro nezávislou socialistickou republiku Ukrajinu se skutečnou demokracií a zrušením soukromého vlastnictví (zní to děsivě, ale když si to přečtete, pochopíte). Kterí věří, že bojovat za ukrajinské nebo ruské oligarchy je zbytečné, jak vysvětloval Marx, Lenin nebo Kropotkin. Kterí jsou proti všem, jak by to mělo být,“ napsal 21. června autor tohoto letáku.

Redakční poznámka: Převzato a zkráceno ze stránek Antimilitaristické iniciativy.

Jeden z velitelů prý „postavil lidi ke zdi, protože jednoduše odmítli jít proti kulometu“. Podle Grigorije Sverdlina z organizace Idlte lěsem, která pomáhá mužům vyhnout se odvodu a napomáhá dezertérům, je „násilí motorem a tmelem ruské armády“. Organizace, která sídlí v Barceloně, zahájila činnost v roce 2022, půl roku po vpádu ruských vojsk na Ukrajinu, a od té doby podle Sverdlina pomohla 1700 vojákům dezertovat. Říká, že by bylo obtížné zjistit, kolik je případů dezertérů celkem, odhaduje ale, že jde o desetitisíce. Americký Institut pro studium války (ISW) na základě dat uniklých z ruského ministerstva obrany uvedl, že by jich mohlo být až 50 tisíc.

Mnoho vojáků zběhne ještě před bojovým nasazením, říká Sverdlin. Stežují si na špatný výcvik, který trvá jeden až tři týdny. Ti, kdo zběhnou z bojiště, mluví o kultuře lhostejnosti. „Jejich životy pro velitele nemají žádnou cenu. Pro důstojníky přijít o tank nebo vozidlo je mnohem horší než ztratit řekněme deset nebo dvacet lidí,“ uvádí Sverdlin.

Podle ruských zákonů hrozí za dezerci 15 let vězení. Nicméně, jak ukazují videa na sociálních sítích, tresty padají přímo na místě a jejich smyslem je zastrašit další případné zběhy. Na jednom z nich člověk, který vše natáčí, přichází ke kovové nádrži a říká, že je „čas nakrmit zvířata, ty, kdo se snažili zdrhnout“. Když otevře poklop nádrže, krčí se v ní tři muži ve spodním prádle. Jiným brutálním trestem je takzvaný kolo-toč, kdy terénní auto jezdí dokola a za sebou vleče spoutaného vojáka.

Ukrajina má své problémy s bojovou morálkou a dezercí, z řad ukrajinské armády sběhlo přes 300 000 mužů, nicméně v řadách ruské armády je mnohem rozšířenější absence víry ve smysl války. Sverdlin k tomu říká, že někteří vojáci, kterým pomáhá, říkají jen, že nechtějí zemřít, kdežto nejčastěji slyší, že „to není naše válka ... nechápu, co tu proboha děláme“.

OSLAVUJEME DEZERTÉRY, NE VETERÁNY

Zapoj se do akcí 11. listopadu: oslavuj dezertéry

Každý rok se na Den válečných veteránů 11. listopadu připínají vlčí máky. Symbol těch, kteří byli posláni bojovat a umírat v zájmu mocných. Vlčí mák ale připomíná hroby proletářů. Antimilitaristé neoslavují války; oslavujeme ty, kteří odmítli vzít zbraň a střelit - dezertéry a vojenské odpírání.

Den veteránů využívají politici a bohatí, aby balamutili pracující lidi, které pro své mocenské zájmy nahnali navzájem se zabíjet do jatek první světové války. Snaží se nás obelhávat a štvát proti sobě vlastnictvím a nacionalismem. Truchlit nad mrtvými a nenávidět ty na druhé straně státní hranice. Jenže ruce od krve našich mrtvých mají právě ti, kteří nám rozkázali bojovat a vyhlásili válku. Ti, kteří dnes před kamerami a fotografy hrají divadlo a litují mrtvých vojáků, kteří jsou jen figurkami na šachovnici.

Války totiž nebojují prezidenti, generálové ani zbrojaři. Války bojují obyčejní lidé, posílání zabíjet a umírat kvůli hranicím, ziskům a moci. Dezertéři a odpírání vojenské služby nejsou zrádci, ale ti, kdo zůstali věrní lidskosti. Ti, kdo se odmítli podílet na zabíjení ve válkách, které nejsou naše.

Více než 60 let War Resisters' International v tento den oznamuje jména a příběhy těch, kteří byli uvězněni za

své mírové akce. Mnozí jsou odpůrci z důvodu svědomí nebo jsou ve vězení za to, že odmítli vstoupit do armády. Jiní podnikli nenásilné akce, aby narušili přípravu na válku.

My, kolektiv antimilitaristického zpravodaje Dezertér, se k této opoziční tradici připojujeme, a vyzýváme jednotlivce i skupiny doma i po celém světě: připojte se k naší kampani. Neslavme války, slavme dezertéry!

Připněte si tento den místo vlčích máků symbol dezertérů - sedmikrásku! Nechte si poslat naše plakáty, samolepky a letáky a rozšířte je ve svém okolí. Nebo si je stáhněte z našeho webu. Namalujte transparent a pověste ho. Udělejte pár fotek a pošlete je nám jako inspiraci dalším.

Každý dezertér nás přibližuje k míru. Každá sedmikráska je vzkaz: Války nejsou naší volbou.

POMLOUVAČŮM A VÁLEČNÝM ŠTVÁČŮM

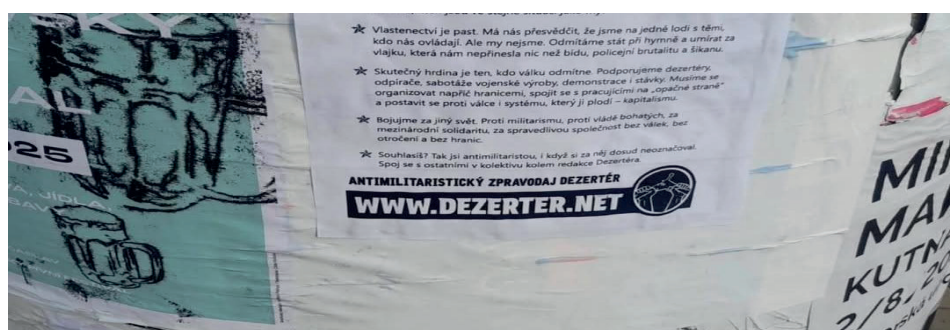
Poslední dobou se k nám dostává, že je antimilitaristický zpravodaj Dezertér pomlouván, že jsme pro-ruští dezinformátoři, projekt Stačilo! a podobné nesmysly.

Jsme antimilitaristé a důslední odpůrci války a zbrojení. Nikdy nás neuvídíte fandit ani jedné vládě zapojené do konfliktu. Nejsme krátkozrací a víme, proč se v kapitalismu vedou války, komu slouží a kdo na nich vydělá. Pracující většina to nikdy není, a to je naše třetí strana, za kterou stojíme - za pracujícími lidmi na obou stranách konfliktu, kteří se stali obětí války, a především těmi, kteří odmítnou bojovat a vraždit se. Proto podporujeme lidový odpor proti válce, vojenské odpírání a dezertéry - to je totiž reálná cesta k zhroutilí fronty a zastavení války!

Dezertér je volný antimilitaristický kolektiv, který je nadstranický a může se v něm sdružit každý upřímný odpůrce války a antimilitarista - anarchista, socialista, komunista či nezařazený. Ačkoli je nám liberálními levičkami vyčítán dogmatismus, jsme ukázkou toho, že jsme schopni spolupracovat napříč celým levicovým hnutím a respektovat své odlišnosti - a jít důsledně proti válce a militarismu.

Váleční štváči a levicoví liberálové se právě proto o to více vztekají a snaží se nás pomlouvat. Marne, naše antimilitaristické hnutí roste z jeho přirozenosti všem pracujícím lidem, kteří odmítají umírat za zájmy politiků a bohatých, odmítají chudnout pro zisky vlastníků zbrojovek.

Nejsme přívěsek žádné strany, jsme hnutí pracujících a studentů zdola, ve kterém má místo každý a je jedno, ke kterému proudu se hlásí, či jestli k žádnému. Vídíš to stejně? Tak do toho pojď s námi, všem navzdory. Jde o naši budoucnost, naše děti i nás samotné.

jeden ze stovek vylepených plakátů po celém Česku

ROZHOVOR S PALESTINCI V GAZE

Nebylo snadné spojit se a učinit rozhovor s člověkem přímo v bombardované a blokované Gaze. Podarilo se to díky přátelům z Palestinského klubu a touto cestou jim děkujeme, že nám pomohli přinést svědectví přímo z nešťastné, ale vzdorující Palestiny.

Karim žije v Gaze a stará se o svou 13člennou rodinu. Společně s maminkou, bratry, jejich manželkami a dětmi, stejně tak se svou vlastní rodinou – manželkou a dvěma malými dětmi – se od začátku války snaží držet pohromadě a bydlet pospolu. Navzdory nesmírně těžkým podmínkám, nedostatku jídla a neustálému ohrožení se snaží rodina přežívat jako jednotka, aby si navzájem poskytl alespoň trochu bezpečí a opory. Druhý je lékař J., který si přeje zůstat v anonymitě.

Jak vypadá váš běžný den?

J.: Den v táboře začíná velmi brzy, s prvním východem slunce a s hmyzem, kterého je ráno hodně. Rozděláme oheň a připravíme dětem sklenici čaje a jestli je, tak i nějaké jídlo...

Co jste jedli za posledních 48 hodin?

J.: Jídla distribuovaného v táboře je málo, dostáváme trochu rýže nebo těstovin. Mouka je teď trochu levnější když jsou přechody otevřené.

Karim: Pokud jde o jídlo, chybí nám mnoho základních potravin. Od 18. března do Pásmu Gazy nevstoupil žádný druh masa ani ryby, a dokonce ani zelenina a ovoce. Navíc Pásmo Gazy čelí těžkému hladomoru, který nás donutil mlít krmivo pro zvířata, abychom zahlali hlad.

Také je nedostatek mouky na trzích a cena jednoho kilogramu mouky stoupla na 150 šekelů. Mnoho dalších potravin, jako je rýže, bulgur, čočka, fazole, pšenice, těstoviny a další základní potraviny, je velmi vzácných a jejich ceny jsou tak vysoké, že si je nemůžeme dovolit koupit.

Stále trpíme tímto hladomorem, který je na nás, nevinné civilisty, uvalen, a naše děti tím neustále trpí. Naše děti mají velký nedostatek živin, zejména vápníku a bílkovin, protože nejsou dostupná vejce, maso, ryby, čerstvé ovoce ani zelenina.

Také trpíme nedostatkem kojenecské výživy a mléka, protože pomoc se k obyvatelům Pásmu Gazy nedostává. Existují sice charity, které připravují jídlo, ale ty nepokrývají naše potřeby ve všech typech potravin. Omezují se pouze na každodenní podávání rýže a čočky. Neexistuje žádná pestrost v přípravě jídel. Navíc jídlo, které tyto charity poskytují, nesplňuje potřebné standardy, pokud jde o zdravé nutriční doplňky.

Proto na nás uvalené kruté hladovění ovlivňuje naše fyzické zdraví a zejména zdraví našich dětí. Prosíme, předejte tento obraz svobodním lidem a vládám evropských zemí, aby se seznámili s naším každodenním utrpením...

rozhovor s řidičem Karimem a lékařem J.

Jak vnímáte podporu ze zahraničí?

Karim: Upřímně, necítíme ji, protože se k nám z této pomoci nic nedostalo. Kamiony s pomocí jsou zabavovány hned při výjezdu z izraelských přechodů a ti, kdo je ukradnou, prodávají tuto pomoc na trzích. Důvodů je mnoho... a samozřejmě už samotná pomoc, která přichází, je velmi malá... dokonce mnohem menší než před válkou... a mezi skupinami, kterým je dovoleno krást, jsou také určité skupiny nebo gangy... podporované okupací. Hladověli jsme dva měsíce a skoro nic nebylo dostupné, jedli jsme jen čočku. Bylo to strašné, hlavně pro děti.

J.: Cítíme podporu z venku, ale při rozdávání je hodně protekce. Nejlepší je agentura UN.

Jak funguje či nefunguje školní výuka dětí?

Karim: V současnosti žádné školy nefungují kvůli zhroutilému vzdělávacímu systému a zničením mnoha škol. Kromě toho jsou zbývající školy přeplněné vysídlenými lidmi. Přesto probíhá výuka dětí dobrovolně ze strany učitelů v táborech a maminek dětí ve volných chvílích. Existují iniciativy z celého arabsky mluvícího světa který dětem poskytují vyučovací hodiny a pokryli celý Palestinský kurikulum. Děti se připoují online na danou hodinu z mobilních telefonů, a některé lekce jsou dokonce nahrané takže se děti mohou na ně podívat kdykoliv (když mají přístup k internetu a nabitý telefon, což není samozřejmost).

J.: Jsou nějaké stany vyčleněné pro učení dětí, ale jak se může učit dítě, které nemá dost jídla a pití? Ráno hledá vodu a dřevo pro rodinu.

Máte přístup ke zdravotní péči, když ji potřebujete?

Karim: Ano, ale ne vždy, protože potřebné léky často nejsou k dispozici. Když nejsou antibiotika musíme se spokojit s paracetamolem (Panadol).

J.: Zdravotní péče je v polních nemocnicích a stanovištích, ale je velký nedostatek léků a v lékárnách jsou drahé.

Jak často máte výpadky elektriny nebo vody?

Karim: Od prvního dne války jsme neviděli elektrinu. K vodě se dostáváme jen s velkými obtížemi, protože je jí nedostatek a je daleko od našeho místa vysídlení. Lidé pak trpí průjemem a horečkami a u dětí je toto velice nebezpečné a život ohrožující, zejména v našich podmínkách. Pitnou vodu si musíme kupovat, protože (studna) je rovněž příliš vzdálená od našeho místa pobytu.

J.: Elektrina není už dva roky. Plyn, benzín a nafta nejsou už sedm měsíců. Voda přijíždí každé dva až čtyři dny v cisternách.

Máte možnost pracovat nebo vydělávat peníze?

Karim: Příležitostí je velmi málo. Když jsem byl v Gaze, krátce jsem pracoval se svým přítelem na prodeji nafty a benzínu, pak, když jsem se znovu přesunul, tentokrát do Dajr al-Balah, práci jsem už nenašel. Obecně jsou pracovní příležitosti velmi vzácné a téměř neexistující.

J.: Práce je málo nebo žádná.

Jakým způsobem si lidé v Gaze pomáhají navzájem přežít?

Karim: Prostřednictvím podpory mezi příbuznými a také díky finanční pomoci ze zahraničí od některých příbuzných.

Co vám v těžkých chvílích pomáhá nevzdat to?

Karim: Láska k vlasti a k životu. Jsme národ, který je hluboce spjatý se svou zemí a svými starobylými městy. Ano, čelíme genocidě a hladu, ale pevně se držíme své země.

J.: Lidi si někdy pomáhají (mezi sebou), ale všichni potřebují pomoc (zvenčí), všichni jsou unavení a život je jako ve středověku. Nic nepomáhá, lidé už nevěří v žádné hodnoty a zásady.

Co byste chtěl/a, aby lidé za hranicemi věděli o životě v Gaze?

Karim: Jsme lid, který čelí jednomu z nejhorších masakrů a genocidě v dějinách, ale zároveň jsme národ, který touží po svobodě a míru. Milujeme život, pokud k němu najdeme cestu (z básně Mahmuda Darwíše) jakýmkoliv způsobem to jen jde.

J.: Chceme, aby lidé venku věděli, že tady každý den umíráme tisíckrát.

antimilitaristický zpravodaj / speciál

DEZERTÉR

SOUKROMÝ ŽIVOT, ŽÁDNÝ MÁK NA VOJNU A MILITARIZACI

SOUKROMÝ ŽIVOT S PALESTINOU

ZA ÚPLNÝ MÍR V PALESTINĚ

STOP BOMBING GAZA

STOP OCCUPATION

MLÁDEŽ PÁLÍ POVOLÁVACÍ ROZKAZY DO ARMÁDY

IZRAELSKÁ MLÁDEŽ DĚMŮ VSTUPIT DO IDF - VÍCE UMÍRÍ KUSA

NEMLČET K UTRPENÍ V PALESTINĚ

1) Na úvod prosím představ sebe a Mezinárodní hnutí solidarity.

Mezinárodní hnutí solidarity (ISM) je nenásilná organizace zahraničních aktivistů propalestinské solidarity, která v Palestině provádí monitoring izraelských válečných zločinů, o kterých publikuje průběžné zprávy, organizuje doprovod palestinských civilistů, které se tak snaží chránit před násilím vojáků a osadníků, brání nelegálním demolicím a společně s místními palestinskými kolektivy se podílí na demonstracích a přímých akcích nenásilného odporu proti izraelské okupaci a osadnické kolonizaci. I když jde o hnutí nenásilné, izraelská armáda již zabila několik aktivistů ISM, nejznámější je asi případ americké občanky Rachel Corrie zabité izraelským buldozerem v Gaze v roce 2003, když tato bránila demolici domů, nejnovější je pak zabítí Američanky tureckého původu Aysenur Eygi v září loňského roku, která byla chladnokrevně zastřelena snajprem izraelské armády.

Do Mezinárodního hnutí solidarity (ISM) jsem vstoupil v roce 2011, když jsem pobýval na Západním břehu Jordánu. Vystudoval jsem historii na Masarykově univerzitě v Brně a otázce Palestiny se věnuji téměř 15 let. Podílím se na organizaci přednášek, besed či projekcí filmů, v posledních dvou letech se aktivně zapojuji do demonstrací a jiných akcí proti izraelské genocidě, píšu prohlášení, tiskové zprávy a další. K palestinské otázce jsem publikoval několik desítek textů, nejčastěji na komentářových webech Deníku Alarm, Deníku Referendum a Britských listech, kde mi aktuálně běží tematický seriál Demýtizace Palestiny a Palestinců.

2) Přibliž nám více činnost a aktivitu ISM CZ.

Jak už jsem zmínil, pořádáme zde hlavně edukativní akce, přednášky, besedy, projekce filmů a podílíme se na organizování demonstrací, happeningů za účelem zviditelnit obraz Palestiny a Palestinců v České republice. Jsme součástí mezinárodního hnutí, které má dnes pobočky v řadě zemí západního světa, stejně jako Evropského koordinačního fóra propalestinských iniciativ (ECCP) v Bruselu. Naše akce a výstupy lze sledovat na webových stránkách ISM, youtubovém kanálu a facebookových stránkách. V českých podmínkách považujeme za velmi důležité konfrontovat dlouhodobě manipulativní zpravodajství k Palestině, které vychází i z veřejnoprávních médií, a působit na naše politické zastupitele, aby změnilí svůj přístup k Palestině. Doufáme, že tímto lze dosáhnout i změny postojů u širší české veřejnosti, jak konečně můžeme sledovat v poslední době.

3) Česká pobočka ISM není jediná skupina působící v ČR. Prosím představ nám i ostatní, aby měli naši čtenáři přehled.

Vedle ISM, jehož česká pobočka vznikla v roce 2007 zde dlouhodobě působí ryze české Sdružení přátel Palestiny, zastřešující iniciativa Ne naším jménem! – Za spravedlivý mír na Blízkém východě, která

rozhovor s aktivistou Mezinárodního hnutí solidarity -

ISM CZ Zdeňkem Jehličkou

vznikla s první návštěvou dnes už válečného zločince Benjamina Netanjahua v Praze v roce 2011, a pak dvě iniciativy palestinské menšiny v ČR, Palestinský klub a Palestinské sdružení. Již v roce 2018 vznikla v reakci na brutální potlačení nenásilného Velkého pochodu za návrat a na nový Základní zákon o židovské povaze Izraele platforma Židé za spravedlivý mír a z ní pak iniciativa k sionismu kritických místních židů, Židovský hlas solidarity, která funguje doposud. Iniciativy antisionistických židů tvoří v západní Evropě a v USA masová hnutí, které se dnes velkou měrou podílejí na akcích namířených proti izraelské genocidě v Gaze a proti izraelským válečným zločinům na okupovaném Západním břehu Jordánu. S prohlubující se izraelskou genocidou se zvedá odpor občanské společnosti i u nás a tento je tak reprezentován řadou nově vzniklých iniciativ. Je to například iniciativa Mluvm o tom sdružující jak bývalé disidenty, tak bývalé diplomaty, akademické a umělecké pracovníky, z čistě akademického prostředí vzešla i Iniciativa za kritickou akademii, či platforma Academics Against Apartheid. Z uměleckého prostředí zase iniciativa Humans for Ceasefire a Nemlčme.

Jsou tady ale i grassrootsové iniciativy, které spojují otázku Palestiny s širším pohledem na osvobození, feminismus a dekolonizaci, jako je Prague4Palestine, do propalestinských aktivit se zapojují i stávající kolektivy, jako například Druhá směna, edukační činnost vyvíjí účet Dekolonizuj te Palestinu, stejně jako účty jednotlivců na sociálních sítích, jako je Čechopalestinec Šádí Shanaáh, Jiří Zemánek nebo Ale na Kos, u kterých najdete i hodně přeložených textů. Svěráznou vizuální edukativní činnost představuje kolektiv vystupující pod jménem Harpyje, který vytváří ke genocidě Gazy, válečným zločincům a zločinům Izraele krátké tematické animace. Aktivní jsou rovněž iniciativy na přímou pomoc Gazanům čelícím genocidě, jako jsou Pomoc lidem v Gaze, Svět bez válek a násilí, či aktivita Moniky Le Fay k přijetí dětí z Gazy, na jejíž podporu běží na sociálních sítích petice. S peticí za příměří a ukončení násilí v historické Palestině vystoupil i umělecký kolektiv Artists4Ceasefire se zpěvákem a skladatelem Tomášem Klusem. Rostoucí hnutí solidarity s Palestinci se rychle šíří i mimo Prahu, a propalestinské iniciativy tak vznikly v Plzni, v Českých Budějovicích, v Liberci, v Olomouci, v Brně, v Ostravě a na dalších místech České republiky. Výčet je dlouhý a jistě by se dalo pokračovat.

4) Jsou propalestinské skupiny propojené? Všiml jsem si, že některé demonstrace pořádáte společně? Jak to funguje?

Větší tematické či výroční demonstrace mají ambici být demonstracemi sdružujícími pokud možno všechny zájemce a iniciativy. Jako je například demonstrace organizovaná při příležitosti dvouletého výročí izraelské genocidy v Gaze, která je svolána 11. října na Náměstí Republiky v Praze.

Tato, podobě jako byly i ty předchozí demonstrace, bude doprovázena pochodem centrem Prahy. Účelem je ukázat veřejnosti, politikům i médiím sílu hnutí propalestinské solidarity i v České republice, a před tímto zámerem by měly jít drobné neshody stranou. Samozřejmě pak každá z iniciativ vyvíjí svou autonomní činnost zaměřenou na svá témata a priority. Spolupráce však posiluje nejen jednotlivce, ale i kolektiv, a umožňuje jít rychleji a efektivněji dopředu s cílem změnit přístup české reprezentace a české veřejnosti od slepé podpory dnes už genocidálního Izraele k podpoře rovnosti a spravedlnosti v historické Palestině.

5) Co kdyby chtěl někdo mimo Prahu uspořádat demonstraci ve svém městě? Na koho se má obrátit o pomoc a radu? A jak se může zájemce zapojit do aktivit propalestinské solidarity, proč to dělat a co může očekávat?

Zájemcům mohu doporučit spojit se s některou z výše uvedených iniciativ po sociálních sítích, každý hlas je vítán. Mohou napsat i na mail ISM: czech.ism@gmail.com, či na mail iniciativy Ne naším jménem, na jehož činnosti se členové ISM podílí: nenasimjmenem@gmail.com. Krom demonstrací, pořádání přednášek a projekcí je potřeba obesílat politiky a psát stížnosti na mediální rady (Rada České televize, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání), či přímo chodit na politické mítinky, na jednání do Sněmovny a Senátu a konfrontovat naše zastupitele. Další věcí je zapojit se aktivně do kampaní bojkotu, stažení investic a sankcí na Izrael (hnutí BDS) a aktivně je šířit. Minimum je třeba podpis pod výzvy, petice a kampaně, jako je třeba ta za vyhoštění izraelského velvyslance z ČR, která je k dohledání na webu petice.com. Začít se dá jednoduše uskutečněním besedy, přednášky, či projekce filmu. Se vším tímto rádi pomůžeme, ISM disponuje archívem nahrávek a dokumentárních filmů, a to i s českými titulky. A konečně, být politicky znamená angažovat se ve veřejných debatách ve svém vlastním okolí. Každá z těchto věcí má význam, a i když třeba nevidíme hned účinek našich kroků, tyto aktivity míří na dlouhodobé cíle a trvalou změnu. Troufám si říci, že v tomto směru je hnutí propalestinské solidarity dnes nejrychleji rostoucím hnutím občanského aktivismu v České republice. Mohu potvrdit, že se lidé chtějí angažovat a že věc Palestiny berou za svou i s ohledem na stav naší politické kultury a s ohledem na svou vlastní budoucnost. Pokud totiž pozorují, jak lehce je naše vláda ochotna vyvinout izraelskou genocidu, co pak mohou od podobné reprezentace do budoucna čekat sami?

6) Mnozí přemýšlí, že by chtěli finančně přispět hladovějícím lidem v Palestině, ale neví, kam je poslat. Dej prosím typy jakým způsobem peníze poslat a komu?

Za tuto nabídku lze jen poděkovat, i přes izraelskou blokádu a izraelské zneužívání pomoci je každý dar hladovějícím přímo životně důležitý. Zájemci se mohou obrátit na ověřené kolektivy, jako je Mezinárodní humanistická organizace Svět bez válek a násilí, zapojit se do facebookové skupiny Pomoc lidem Gaze či si vybrat některého z větších dárců, jako jsou Lékaři bez hranic, Charita a dnes už i Člověk v tísni

71 Záměr české vlády v tak bezmezném podpoře Izraele má hodně společného s podporou českých zbrojařů, kteří vyvážejí zbraně do Izraele. A samozřejmě také izraelské firmy do ČR. Můžeš nám to víc přiblížit?

Ano, zbrojní spolupráce s Izraelem roste úměrně s tím, jak Izrael prohlubuje svou rasistickou opresivní politiku proti Palestincům a dnes i novou vlnu etnického čištění a genocidu. Přes všechny vzletné řeči o hodnotové politice se tak za poslední rok zpětinasobil český zbrojní vývoz do Izraele, a i když se současná i minulé české vlády hodně snažily zalíbit Izraeli i v importu jeho zbraňových systémů, takže je nakupovaly předražené i bez řádného výběrového řízení, dostávalo se nám opožděných nekompletních zakázek, které naši bezpečnost spíše ohrožují svou nefunkčností. Stav těchto izraelských dodávek byl natolik žalostný, že Izraeli musela pohrozit i samotná ministryně obrany Jana Černochová, která jinak chodí nejraději oblečena v izraelské vlajce. Je tak opravdu tristní, ale signifikantní pro dnešní společnost, že umožňujeme donekonečna kapitalismu vydělat na válkách, genocidě a útrapách druhých. Zbrojní obchod tak patří dlouhodobě k jednomu z nejvýdělečnějších kapitalistických odvětví a dnes dost možná nejvýdělečnější vůbec. Vychází to ze samé povahy systému, který v honbě za ziskem vytváří sociální nestabilitu, aby ji následně mohl bezpečnostně řešit, a který je přirozeně expanzivní, čímž vytváří další chaos vyžadující „zabezpečení“. V čem vidím velký problém do budoucna – a o čem podnětně píše například izraelský akademik a aktivista Jeff Halper ve své knize War against the People –, je nejen zbrojní výměna, ale výměna všech zabezpečovacích technologií, které povedou do budoucna k další militarizaci mocenských složek státu a tím i k větší disciplinaci a pacifikaci obyvatel současně s tím, jak ve společnosti poroste bída a ještě hlubší sociální diferenciace. Místo toho, aby naši politici na Izrael uvalili sankce, jak by si žádala skutečná hodnotová politika založená na lidských právech, budou se z Izraele odebírat zabezpečovací technologie a zbraňové systémy s přidanou hodnotou „vyzkoušeno v boji“, rozuměj na Palestincích.

81A co vlády EU? Proč tak liknavě postupují proti Izraeli? Stojí za tím opět zbrojařská lobby?

Stojí za tím zbrojařská lobby, stejně jako sionistická lobby. Ta Západ vydírá falešným odkazem k holokaustu, jehož poučením by však neměla být podpora etnonacionalistického projektu jménem Izrael, který je OSN, renomovanými lidskoprávními organizacemi světa, ale i organizacemi izraelskými popisován jako systém apartheidu, nýbrž by poučením z holokaustu mělo být pochopení, že „nikdy více“ znamená nikdy více pro nikoho. Izrael se velmi snaží být přijat hlavně západním světem, a tak je zahrnut do jeho institucí, stejně jako do soukromé sféry a rozvojových programů. Toto vzájemné propojení, které z Izraele dělá „jednoho z nás“, kulturně nám blízkého,

vede pak k tomu, že EU není schopna ani pozastavit Asociační dohodu s Izraelem, jejíž platnost je přímo podmíněna dodržováním lidských práv.

Svou roli v přijetí, pochopení a podpoře Izraele ze strany USA a Západu hraje taky kolektivní paměť osadnické kolonizace, rasismus vůči Arabům a štitivost k islámu, tedy xenofobie a z ní jdoucí nenávisť. Zvláštní kapitolu pro domácí podporu Izraele pak tvoří ryze české mýty o Izraeli, které se snažím rozebírat ve volné sérii Demýtizace Palestiny a Palestinců vycházející pravidelně na webu Britské listy, v jejímž rámci už vyšlo šestnáct textů a v hlavě mám ještě řadu dalších.

91Děkujeme za rozhovor. Co by si vzkázal lidem, kteří zrovna čtou tyhle řádky?

Aby vydrželi a nepřestali se angažovat, neboť realita vždy vyplave na povrch a ukáže sílu pravdy. Jsem přesvědčen, že pravda je na naší straně, na straně těch, kteří žádají skutečnou rovnost pro všechny, stejně jako spravedlnost a důstojnost pro všechny. Nemůžeme se dívat, jak jsou našimi zbraněmi zabíjeni lidé jinde a jak naše vláda podporuje něco, co jsme mysleli, že už nezažijeme, otevřenou genocidu a snahu o etnické čištění. V tomto směru podporou rovné a spravedlivé Palestiny podporujeme i naši rovnou a spravedlivou budoucnost. Obrazně se dá říci, že v v Palestině se bojuje i za Prahu. Avšak, abychom to mohli pomoci změnit tam, musíme to nejdříve změnit u nás.

PROTI MILITARISMU 365 DNÍ V ROCE

Řinčení zbraní, hlas umírajících a raněných, nárek matek, manželek a sirotek, další dolary cinkající na účtech zbrojařů a jejich politických přísluhovačů, volání po válce dnes a zítra na chvíli přehlušily říjnové parlamentní volby, přestože by to výrazně změnilo realitu toho, do jakého neštěstí nás pracující většinu po celém světě vede vrstva bohatých lačniců po válce s vidinou dalších zisků.

Jak na to máme jako antimilitaristé a antimilitaristky odpovědět? Co dělat? Náš antimilitaristický kolektiv Dezertéra je tvořen lidmi napříč levicovým hnutím – od těch, kteří volby odmítají, po ty, kteří se k některé z levicových stran hlásí. Ano, někteří z nás šli k volbám, volili dle svého svědomí stranu, která nepodporuje válku a militarismus. Neradili jsme ani nedoporučovali nikomu, jestli má jít k volbám nebo je bojkotovat!

Volby v Česku dopadly, jak dopadly! Jak jsme předpovídali, parlament obsadili ve většině případů kandidáti, kteří budou nadále podporovat militarismus, zvyšování výdajů na armádu; nezruší nevýhodné smlouvy na nákup zbraní předešlé vlády, nebudou navrhovat vystoupit z NATO a neod-

mítnout dávat 20 % rozpočtu na zbrojení, budou koketovat se zavedením nějaké formy vojenské služby, nezařadí dodávky zbraní do Izraele stejně jako na Ukrajinu, a bude pokračovat eskalace proxy války na východě Evropy. Zbrojařská lobby se o to postará.

Proto jako antimilitaristé a antimilitaristky voláme ke všem upřímným odpůrcům války a zbrojení – ať chodíte k volbám nebo nikoli – zastavit válku a militarismus není možné jen vhozením volebního lístku jednou za čtyři roky! To dokáže pouze lidové protiválečné hnutí, které vzejde zdola, z rozhodnutí každého a každé z nás tomu zabránit.

Ano, chodte k volbám nebo je odmítněte, ale ve stejný den pojďte společně s námi budovat vlastní hnutí proti válce a zbrojení, které vám nikdo nevezme a kde budete přímo aktéry a aktérkami, kteří se válečnému šílenství postaví jako svobodný muž či žena rozhodující o své budoucnosti. Není to nic složitého, stačí napsat na některý z našich kontaktů.

Žádný haléř, žádný muž na válku a militarismus!

400 MILIARD NA ZBROJENÍ?

NE

Francesca Albanese, zvláštna spravodajkyňa OSN pre Západný breh Jordánu a Gazu, vyzvala krajiny, aby prerušili všetky obchodné a finančné vzťahy s Izraelom, zaviedli úplné zbrojné embargo a ukončili medzinárodnú podporu toho, čo označila za „ekonomiku genocídy“. Uviedla to začiatkom júna v prejave v Rade pre ľudské práva v Ženeve, kde predstavila svoju správu nazvanú *Od ekonomiky okupácie k ekonomike genocídy. V nej volá desiatky spoločností, ktoré sa podľa nej podieľajú na podpore izraelských represii a násillia voči Palestínčanom. „Situácia na okupovanom palestínskom území je apokalyptická. Izrael je zodpovedný za jednu z najkrutejších genocíd v moderných dejinách,“ uviedla Albanese.*

Táto vyšetrovacia správ opisuje, ako korporátne subjekty podporujú pokračovanie nelegálnej izraelskej okupácie a genocídnej kampane v Gaze. Taktiež opisuje ako korporátne záujmy napomáhajú dvojitej osídľovacej logike presídlenia a nahradenia, ktorou chce Izrael dosiahnuť vyvlastnenie a vymazanie Palestínčanov z ich územia.

Korporátny sektor už 6 storočí umožňuje a usmerňuje kolonizačné/koloniálne snahy a s nimi späté/spojené genocídy. Obchodné záujmy prispievajú k vykorisťovaniu a vyvlastneniu pôvodných obyvateľov. To isté platí pre izraelskú kolonizáciu palestínskych území. Jedná sa o „koloniálny rasový kapitalizmus“, ktorý spočíva v osídľovaní okupovaného palestínskeho územia a inštitucionalizácii režimu osadníckeho/osídľovacieho apartheidu. Po desaťročiach odopierania palestínskeho sebaurčenia už teraz Izrael ohrozuje samotnú existenciu Palestínčanov.

Korporátne subjekty pôsobia hlavne v týchto sektoroch: 1. výroba zbraní, 2. technologické firmy, 3. stavebné a konštrukčné spoločnosti, 4. ťažobné spoločnosti a sektor služieb, 5. banky, penzijné fondy, poisťovne, 6. univerzity a charitatívne organizácie. Tieto subjekty zabraňujú naplneniu práva na sebaurčenie a umožňujú ďalšie štrukturálne porušovania ako okupácia, anexia, zločin apartheidu a genocídy, vrátane dlhého zoznamu súvisiacich zločinov a nedodržiavanie ľudských práv, od diskriminácie, bezohľadného ničenia, núteného presídlenia a lúpenia, až po mimosúdne/bezprávné zabíjanie a úmyselné vyhladovanie pôvodného obyvateľstva. Ak by bola vykonaná náležitá kontrola dodržiavania ľudských práv, korporátne subjekty by sa už dávno dištancovali/odpojili/odčlenili od izraelskej okupácie. Namiesto toho po októbri 2023, počas vojenskej kampane, ktorá rozdrvil Gazu a vyhnala z domovov najväčší počet Palestínčanov na Západnom brehu od roku 1967, korporácie ešte urýchlili proces presídlenia a nahradenia.

Korporácie a ich predstavitelia musia niešť zodpovednosť na domácej aj medzinárodnej úrovni a musia prestať umožňovať vyhladzovanie a ešte na ňom zarábať. Ak budú naďalej spolupáchateľmi pri porušovaní ľudských práv a páchať medzinárodné zločiny, budú musieť niešť zodpovednosť. Z historického vzťahu násilného vyvlastňovania a súkromnej moci, spolu s dedičstvom korporátneho spolčenia sa s osídľovacím kolonializmom rasovou segregáciou, vznikol Zákon upravujúci korporátnu zodpovednosť a rasovú segregáciu, vznikol Zákon upravujúci korporátnu zodpovednosť. Keď sa stal koloniálny obchod kľúčovým pre európske ekonomiky, ranné charterové spoločnosti (ktoré na základe udelenia kráľovskej výsadnej listiny dostali široké štátne právomoci),

EKONOMIKA GENOCÍDY V GAZE

zhnutie správy F. Albanese z OSN k situácii v Gaze,

sa postupne zmenili na súkromné „spoločnosti s ručením obmedzeným“. Aby mohli koloniálne mocnosti outsourcovať, skrývať a vyhýbať sa zodpovednosti za zotročenie domorodých národov a za vyvlastnenie ich zdrojov, naďalej sa spoliehali na spomínaný historický vzťah. Okrem toho že spoločnosti zdedili výhody tejto právnej úpravy, tak ešte aj emergovali ako tvorcovia medzinárodného práva. Asymetria medzi obrovskou mocou a sotva badateľnou právnou zodpovednosťou odhaľuje obrovskú diery v globálnom riadení/správy vecí verejných. Korporácie a ich domovské štáty – predovšetkým globálne menšinové štáty – naďalej zneužívajú štrukturálne nerovnosti zakorenené v koloniálnom vykorisťovaní.

Dôležitý precedens predstavujú procesy s priemyselníkmi po holokauste, ako napríklad proces s I.G. Farben. Tým boli položené základy pre uznanie medzinárodnej trestnej zodpovednosti korporátnych manažérov za účasť na medzinárodných zločinoch. K formovaniu firemnej zodpovednosti za porušovanie ľudských práv prispela tiež Komisia pre pravdu a zmierenie Juhoafrickej republiky, ktorá riešila korporátne spolupáchateľstvo na apartheide.

Prípád Palestína ďalej testuje medzinárodné normy a dodržiavanie medzinárodného práva štátmi a podnikateľskými subjektmi. Štáty majú primárnu povinnosť predchádzať, vyšetrovať, trestať a kompenzovať porušenia ľudských práv tretími osobami a môžu porušiť svoje povinnosti, ak sa tak neučinia. Východiskové princípy vyjasňujú štandardy ľudských práv, ktoré sa uplatňujú na správanie podnikov a platia bez ohľadu na to, či štáty dodržiavajú svoje primárne povinnosti. Medzinárodné humanitárne právo a trestné právo taktiež ukladajú konkrétne povinnosti a zodpovednosť súkromným subjektom, pričom domáce jurisdikcie sú primárne zodpovedné za ich presadzovanie.

Medzinárodný súdny dvor jednoznačne potvrdil nelegálnosť prítomnosti Izraela, vrátane jeho vojenskej prítomnosti, kolónií a jeho kontroly nad infraštruktúrou a zdrojmi. Nezákonnosti spáchané od októbra 2023 boli dôvodom konania o genocíde pred Medzinárodným súdom dvorom. O vojnových zločinoch a zločinoch proti ľudskosti rozhodoval Medzinárodný trestný súd. Medzinárodný súd spravodlivosti (ICJ) nariadil Izraelu, aby prestal vytvárať podmienky ničiace život a pripomenul štátom ich medzinárodnú povinnosť nedodávať zbrane, ktorých použitie porušuje medzinárodné konvencie.

Korporátne subjekty naďalej podporujú Izrael a tak vedome prispievajú k: (a) porušovaniu palestínskeho práva na sebaurčenie; (b) anexii palestínskeho územia, udržiavaniu nezákonnej okupácie a tým pádom zločinu agresie a s tým súvisiacich porušení ľudských práv; (c) zločinom apartheidu a genocídy; (d) iným pomocným zločinom.

Od ekonomiky osadníckych kolónií k ekonomike genocídy

Izraelská armáda vyvinula systémy umelej inteligencie, ako „Lavender“, „The Gospel“ a „Where’s Daddy?“ na spracovanie dát a vypracovanie zoznamov cieľov. Týmto formuje povahu moderných vojenských operácií a ukazuje dvojtvárnosť umelej inteligencie.

V rámci dlhodobej technologickej spolupráci s Izraelom, Spoločnosť Palantir Technologies Inc. po októbri 2023 ešte viac rozšírila svoju podporu IDF. Existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že Palantir poskytol automatizovanú technológiu prediktívnych policajných zásahov, vrátane kľúčovej obrannej infraštruktúry na rýchle nasadenie vojenského softvéru. Jeho Artificial Intelligence Platform umožňuje v reálnom čase integrovať údaje z bojiska do automatizovaného rozhodovania – obe „vyberá“ počítač.

Izrael sa k označeniu „krajina startupov“ dostal hlavne vďaka globálnemu bezpečnostnému boomeru po 11. septembri a prostredníctvom genocídy dostal významnú vzpruhu. V roku 2024 sa umiestnil na prvom mieste na svete v počte startupov na obyvateľa so 143-percentným nárastom v počte začínajúcich podnikov v oblasti vojenských technológií. Tie počas genocídy tvorili 64 percent izraelského vývozu.

Spoločnosť Caterpillar Inc. desiatky rokov poskytovala Izraelu vybavenie na demolíciu palestínskych domov a infraštruktúry. Izrael premenil buldožér D9 od Caterpillaru na automatizovanú, diaľkovo ovládanú základnú armádu zbraň, ktorú od roku 2000 nasadil takmer vo všetkých vojenských aktivitách. D9 čistil prienikové línie, „neutralizoval“ územia a vraždil Palestínčanov. Od októbra 2023 je zdokumentované, ako sa stroje Caterpillar používajú na hromadné demolície – domov, mešit a vitálne infraštruktúry – na prepadanie nemocníc a na pochovávanie ranených Palestínčanov zaživa. V roku 2025 získala spoločnosť Caterpillar ďalšiu zmluvu na niekoľko miliónov dolárov s Izraelom. Všetky nasledovné korporácie umožňujú a zarábajú na genocíde. Spoločne do nich investuje Blackrock a Vanguard. Blackrock je druhým najväčším inštitucionálnym investorom v Palantire (8,6 %), Microsofte (7,8 %), nasleduje Amazon.com (6,6 %), Alphabet (6,6 %) a IBM (6,6 %). Tretím najväčším investorom je v Lockheede Martin (7,2 %) a Caterpillare (7,5 %). Vanguard je najväčším inštitucionálnym investorom v Caterpillare (9,8 %), Chevrone (8,9 %) a Palantire (9,1 %). Druhým najväčším investorom je v Lockheede Martin (9,2 %) a Elbit Systems (2,0 %). Prostredníctvom spravovania aktív sa do financovania genocídy zapájajú univerzity, dôchodkové fondy a obyčajní ľudia, ktorí do nich pasívne investujú svoje úspory prostredníctvom nákupu ich fondov.

Další ukázka z připravované knihy našeho kamaráda Daniela Veselého, „Impérium deziluzí: studená válka pohledem obětí a katanů zahraniční politiky USA“, která byla autorem publikována na stránkách Britských listů a laskavě poskytnuta k zveřejnění v našem časopise.

Indonésie po ukončení druhé světové války hrála prominentní roli při založení Hnutí nezávislých zemí (NAM) reprezentující 120 zemí světa, nacházejících se především na globálním Jihu. NAM kladlo důraz na zájmy ekonomicky se rozvíjejících států stojících mimo kolbiště studené války. Hnutí neutrálních zemí se nechťelo účastnit střetů ani proxy válek mezi Spojenými státy a Sovětským svazem. Vláda prezidenta Sukarna po vyhlášení nezávislosti Indonésie v létě 1945 postavila své ambice na směsici nacionalismu, náboženství a komunismu. USA zprvu indonéským nacionalistům nedůvěřovaly, takže britské jednotky vyzbrojené Spojenými státy za asistence japonských vojáků vyrazily do bojové akce proti Indonésanům, aby připravily půdu pro návrat nizozemských kolonistů, rovněž vyzbrojených Spojenými státy (105). V roce 1948 však umírnění indonéští nacionalisté pod Sukarnovým vedením potlačili ozbrojený odpor levicové formace zahrnující indonéskou komunistickou stranu PKI. Sukarnova vláda se v tomto okamžiku osvědčila jako efektivní a potřebný nástroj k disciplinaci domácí levice, třeba i prostřednictvím poprav lídrů ozbrojeného odboje. Washington na sklonku roku 1948 tlačil na Nizozemce, aby uzavřeli se Sukarnem dohodu a uznali indonéskou nezávislost. Až do roku 1949 vedli nizozemští kolonizátoři proti Jakartě válku nízké intenzity doprovázenou rovněž bitvami na diplomatickém poli.

Americký politický establishment si hodlal podržet zásadní vliv v jihovýchodní Asii a obzvláště v Indonésii a Indočíně. V analýze štábu plánujícího tvorbu politických agend pojednávajících o americké politice vůči jihovýchodní Asii zahrnující Indonésii, Indočínu, Barmu, Malajsii, Siam a Filipíny z března 1949 (106) se píše o nutnosti vyvíjet tento region „v harmonii s atlantickým společenstvím a zbytkem svobodného světa“, to jest konkrétně s americkým klienty a spojenci. Zároveň je podle plánovačů nezbytné „omezit a vytrvale snižovat vliv Kremlu v regionu“. Geopoliticky tento rozsáhlý a významný region plánovači chápali jako „integrální součást velkého pŕlměsíce tvořeného Indickým poloostrovem, Austrálií a Japonskem“. Zásadní bezprostřední problém v jihovýchodní Asii podle jejich mínění představuje „militantní nacionalismus v Indonésii a Indočíně“. Všimněme si prosím, že se tvůrci zahraničně-politických strategií v tomto vládním dokumentu neobtěžují vykreslit „lidovou hrozbu“ v Indonésii a Indočíně jako klasickou komunistickou metlu. Zároveň se v textu dočítáme, že je zapotřebí vytvořit suverénní indonéský stát, který by uspokojil základní požadavky militantního nacionalismu. Nicméně plánovači v této politické směrnicí jasně formulovali výzvu adresovanou americké administrativě, aby držela komunisty v Indonésii a Indočíně na uzdě a podporovala nekomunistické politiky, a aby ani v nejmenším nehleděla na svobodnou vůli tamních populací.

NÁŠ BASTARD V JAKARTĚ Z KNIHY IMPÉRIUM DEZILUZÍ

Daniel Veselý

Ačkoli američtí političtí stratégové líčí úmysly Washingtonu vůči vládám a obyvatelstvu zemí jihovýchodní Asie vesměs jako šlechtné, zmíníme ještě jednou memorandum adresované roku 1952 šéfovi americké diplomacie Deanovi Achesonovi. Jihovýchodní Asie v očích amerických plánovačů představovala hlavní světový zdroj přírodního kaučuku a cínu, dále pak producenta ropy a dalších důležitých komodit (107); jiný slovy se tato strategicky významná oblast stala fantastickou příležitostí zejména pro velké americké investory. Přední američtí činitelé, především bratři Dullesové, oba stojící v čele amerického bezpečnostního aparátu (108), nemohli vystát Sukarnovu politiku všech azimutů, kdy chtěl mít indonéský prezident korektní vztahy se všemi významnými zeměmi bez ohledu na ideologickou afilaci. Sukarno se snažil dospět k rovnováze mezi různými regiony, kulturami, jazyky, náboženstvími, ideologiemi a politickými stranami v Indonésii, včetně PKI. Nejstarší asijská komunistická strana PKI byla na přelomu 50. a 60. let 20. století třetí největší fungující komunistickou stranou na světě a zároveň největší legálně operující komunistickou stranou na světě. Program PKI schválený na 5. kongresu strany v roce 1945 hovořil o nutnosti nahrazení feudální vlády lidově demokratickou vládou. Program zdůrazňoval, že parlamentní boj k ustanovení lidově demokratické vlády nestačí, přičemž východisko spočívá ve změně poměru sil mezi imperialisty, statkáři a buržoazií na jedné straně a silovým potenciálem lidu na straně druhé. Cesta ven z přetrvávajícího marasmu podle indonéských komunistů spočívala v aktivizaci, mobilizaci a organizaci mas, zejména dělníků a rolníků. V programu PKI však nepadlo ani jedno slovo o potřebě převzít politickou moc ozbrojeným bojem (109). Washington s nelibostí hleděl na hrozbu možné „mobilizace a organizace mas“, jež by se přičily jeho strategickým zájmům v regionu skýtajícím cenné přírodní bohatství a jež symbolizují inspiraci pro celou řadu národně-osvobozenských, lidových a vládních hnutí a stran na celém světě, kterou Washington musel zardousit v Řecku, Itálii, Íránu, Guatemale, Indonésii, Indočíně, Chile, Palestině a jinde.

Na konci 50. let Eisenhowerova vláda v Indonésii vyprovokovala a silně podpořovala rozsáhlé povstání a rozdmýčovala občanskou válku, která uvrhla zemi do chaosu, jak ve své publikaci *The Brothers: John Foster Dulles, Allen Dulles, and Their Secret World War* (110) píše korespondent listu *New York Times* Stephen Kinzer. Indonéské ostrovy disponující značným

přírodním bohatstvím leží na dostřel od Vietnamu a Číny. Za této situace již nespolehlivě jednající indonéský lídr Sukarno nejenže odmítá uzavřít spojení s Spojenými státy, ale otevřeně flirtuje s Moskvou a na domácí půdě spolupracuje s komunisty z PKI. Sukarno dokonce znárodnil několik velkých holandských podniků a znepřátelil si ropný průmysl držený v zahraničním vlastnictví. Nešlo pouze o britskou nadnárodní korporaci Royal Dutch Shell, ale i americké ropné společnosti Texaco, Chevron a Mobil. CIA už někdy v roce 1957 nebo 1958 posílala rebelujícím indonéským plukovníkům finance, zbraně, a v Indonésii začali působit i američtí poradci, uvádí v knize Kinzer. Do indonéských přístavů kontrolovaných vzbouřenými plukovníky proudily tuny zbraní. Jedna zásilka z počátku roku 1958 obsahovala osmnáct tisíc granátů, čtyři tisíce pušek a karabin, více než dva tisíce min a stovky kulometů, raket a minometů. Americký velitel námořních operací admirál Arleigh Burke nařídil, aby se k indonéskému pobřeží přiblížila operační skupina vedená letadlovou lodí Princeton v doprovodu námořní pěchoty a s nasazením dvaceti vrtulníků. V únoru 1958 se rebelující indonéští plukovníci navzdory čím dál tím intenzivnější americké pomoci neúspěšně pokusili o puč, protože indonéská armáda se postavila na Sukarnovu stranu. Duo bratří Fosterových mezitím pracovalo na rozpoutání občanské války v Indonésii. Během několika následujících týdnů Sukarnovy ozbrojené síly bombardovaly povstalce a prováděly obojživelné útoky a výsadky. Ukázalo se, že spousta povstaleckých vojáků je špatně vycvičených. Neměli ani potřebnou výzbroj a těšili se jen skromné podpoře obyvatelstva, dodává ve své publikaci Kinzer. Když se Spojeným státům nepodařilo svrhnout Sukarnovu vládu, gravitující od roku 1959 k autoritářství (tzv. řízená demokracie), přímo pomocí vojenské síly, změnilu svou strategii a začaly budovat indonéskou armádu (111). Do roku 1965 téměř polovina indonéských důstojníků obdržela výcvik od Američanů. Washington přerušil ekonomickou asistenci Sukarnově vládě, nicméně navýšil přímou pomoc indonéské armádě. Spojené státy toto schéma opět aplikovaly v roce 1970 v Chile. CIA už na jaře 1966 plně infiltrovala indonéskou vládu a armádu (112). Sám Sukarno pěstoval a posiloval vazby především s Pekingem, zatímco vztahy jeho kabinetu s Washingtonem klesaly na bod mrazu. Washington znepokojovala Sukarnova koketérie s Čínou a jeho nevypočítatelnost a verbální útoky

proti USA, příkladně kvůli americké válce ve Vietnamu, což nepůsobí příliš důvěryhodně na americké investory a korporace. Když první Trumpova vláda v roce 2017 odtajnila část materiálu o atentátu na JFK, potvrdilo se podezření o tom, že CIA zvažovala Sukarnovu fyzickou likvidaci (113). Indonéský lídr se tak zařadil do panteonu prominentních cílů Washingtonu mezi Fidela Castra, diktátora z Dominikánské republiky Rafaela Trujilla a konžského lídra Patrice Lumumbu. Za Sukarnovy éry indonéská komunistická strana přímo prospívala, přičemž sám Sukarno postrádající velkou voličskou základnu se pokoušel tančit v politickém minovém poli mezi PKI a indonéskými důstojníky.

PKI spolupracovala se spřízněnými organizacemi, z nichž některé měla pod svou kontrolou a jiné nikoliv. Hlavní indonéská odborová federace, Ústřední celonindonéská dělnická organizace (SOBSI), udržovala rovněž úzké kontakty s PKI. Strana měla velký vliv, ne-li kontrolu, nad indonéským rolnickým svazem (BTI). Činnost PKI na počátku 60. let spočívala v prosazování přímé akce k implementaci zákonů o pozemkové reformě. Tyto zákony, ač obsažené v legislativě, Sukarnova vláda neprosazovala, takže PKI spolu s rolnickým svazem BTI mobilizovala chudé rolníky a bezzemky, aby se zmocnili půdy a zákony prosadili sami. To přirozeně vyděsilo velké vlastníky půdy, z nichž mnozí měli velmi úzké konexe s konzervativními muslimskými stranami a indonéským důstojnickým sborem (TNI). Aktivita PKI zaměřené na podporu práv rolníků si okamžitě znepřátelily majitele půdy, islámské organizace a TNI hájící diametrálně odlišné zájmy. PKI symbolizovala mnohem více než jen politickou stranu s ekonomickým programem: představovala sociální a kulturní revoluci. PKI se zapojila do vzdělávacích kampaní a šířila gramotnost na venkově. Školy spravované PKI odváděly mnohem lepší práci při vzdělávání negramotných dělníků a rolníků než státní školy s nedostatkem peněz nebo soukromé islámské internátní školy. PKI byla více než jen politická strana s ekonomickým programem: podněcovala sociální a kulturní revoluci a zastřešovala organizace, kde dohromady působilo zhruba 20 milionů lidí, popisuje program a záběr nejstarší komunistické strany na asijském kontinentu historik specializující se na jihovýchodní Asii Michael Vann (114). Na PKI její vnitřní nepřítel nahlížel nejen jako na ekonomickou hrozbu, ale také jako na nebezpečí pro kulturu a tradice. V zahraniční orientaci se PKI orientovala na Peking. Samotná CIA v memorandu z května 1961 hodnotila atraktivitu indonéských komunistů následujícími slovy: "PKI čerpá velkou část své síly z identifikace s nacionalismem. Skutečným klíčem k jejich úspěchu je však její schopnost organizace, která sahá až na úroveň vesnic, kde mají své lidi starající se o jiné lidi. V Indonésii, "bohaté zemi, jež je v podstatě soběstačná", se kádry PKI starají například o budování nových silnic, provádějí opravy střech, vytvářejí rekreační oblasti atd. Počet oddaných komunistů je poměrně malý, ale lidé jdou za PKI, protože jim pomáhá (115)."

Ústřední zpravodajská agentura precizně rozebírá příčiny atraktivity a úspěchu grassroots politické strany organicky spojené s opomíjenými populačními segmenty: prostě pomáhají těm, kteří to potřebují. A potřeby místních obyvatel se přirozeně neshodují se zájmy amerických

strategů a velkého byznysu. Washington se tedy v Indonésii na přelomu 50. až 60. ocitl tváří v tvář dvojímu nebezpečí: nevyzpytatelnému lidrovi, kterého neměl pod kontrolou, a populární komunistické straně apelující na požadavky opomíjených. Ačkoli chtěl Bílý dům Sukarnovu vládu v roce 1958 svrhnout, očekával od ní, že se automaticky podvolí, a nebude prohlubovat styky s Čínou ani SSSR. USA dávaly prezidentovi strategicky a geograficky cenné zemi oplývající nerostným bohatstvím ostentativně najevo své pohrdání, suverénní postoje se netolerují. Domino muselo za každou cenu zůstat ve statickém stavu, aby nedošlo k ohrožení dominance USA v jihovýchodní Asii (až do západní Asie), jejíž integrální součástí je Indonésie a Indočína. Agent Ústřední zpravodajské služby William Palmer ve spolupráci s americkými ambasádami v Jakartě a taktéž agentem CIA Howardem Jonesem v únoru 1965 - tedy zhruba tři čtvrtě roku před zahájením masakrů PKI, jejich skutečných a domnělých přívrženců, popisuje podvrtné protisukarnovské aktivity USA v Indonésii skrze "financování organizací a stran, které může využít k prosazování svých zájmů" (116). Sám Palmer, který se zúčastnil "řady protirevolučních incidentů a aktivit, k nimž na indonéském území došlo", se pokoušel vyvolat rozkol v řadách indonéské armády a hledá způsoby, jak v Indonésii vytvořit proamerickou vládu. Dynamika vnitřních politických procesů na indonéské politické scéně v kombinaci s vměšováním se amerických vlád směřovala k zásadnímu otřesu, jehož dozvuky budou rezonovat regionem ještě dlouhá léta.

Večer 30. září 1965 samozvaná organizace Indonéských národních ozbrojených sil (30 September Movement) zajala a popravila šest generálů v deklarované snaze "ochránit Sukarna" a předejít puči prozřadných a protisukarnovských generálů. Nastalého zmatku zdatně využil generálmajor Suharto, když z pokusu o převrat obvinil PKI. Indonéská armáda, nyní pod velením generála Suharta, využila mocenského vakua a chaosu k realizaci předem naplánované fyzické likvidace příslušníků PKI, jejich domnělých sympatizantů, (ženských) odborů, etnických Číňanů, ateistů apod. Profesor historie na Kalifornské univerzitě Geoffrey B. Robinson vychází ze studia náležitých důkazů tvrdí, že Spojené státy, Velká Británie a jejich spojenci se podíleli na podpoře kampaně masového zabíjení v režii indonéské armády a že bez této podpory by k vraždění nedošlo. Robinson podrobněji shrnul své poznatky v knize *The Killing Season: A History of the Indonesian Massacres* (117). Spojené státy a další západní země vytrvale odmítají nést jakoukoli odpovědnost za strašlivé násilí, které následovalo po údajném převratu z 1. října 1965. USA konstatovaly, že tyto armádou iniciované a řízené násilnosti byly produktem domácích politických sil, na které měly vnější mocnosti

jen malý, pokud vůbec nějaký, vliv. Toto tvrzení je však nepravdivé. Nyní existují jasné důkazy, že v rozhodujících šesti měsících po údajném převratu západní mocnosti podporovaly armádu v razantním postupu proti levici, napomáhaly rozsáhlému násilí včetně masového vraždění a pomáhaly upevňovat politickou moc armády, čímž přispěly k politickému a fyzickému zničení PKI a jejich přidružených organizací, k odstranění Sukarna a jeho nejbližších spolupracovníků od politické moci, a v posledku k jejich nahrazení armádní elitou vedené generálem Suhartem. Obecně se hovoří o seismickém posunu v zahraničně-politické orientaci k Západu a kapitalistickému modelu.

Robinson v knize líčí, jak armáda, policie a lokální paramilitární skupiny a gangy většinu svých obětí zatkla bez soudního příkazu a spoustu z nich vystavily krutému zacházení a mučení. Po kontrole represivní složky některé ze zadržovaných osob propustily, zatímco další nešťastníci zůstali ve vazbě. Ti, kteří měli být usmrceni, byli obvykle převezeni na místo popravky nebo předání místním skupinám strážců a polovojenských jednotek. Svázané a s roubíkem v ústech je pak katani seřadili a posléze zastřelili na okraji masových hrobů. Kati často jejich ostatky házeli do studní do řek, jezer či zavlazovacích příkopů; řádně pohřbili jen málo z popravených. Suhartovi zabíjící své oběti před zabítím i po něm sexuálně zneužívali a zohavovali. Muže kastrovali a ženám nožem rozřezali nebo probodali vagíny a prsa. Eskadry smrti vystavovaly mrtvolky popravených, jejich odřezané hlavy a další části těl na veřejných místech. Střelné a automatické zbraně se používaly v omezené míře, většinu vražd spáchali katani noži, srpy, mačetami, meči, sekačky na led, bambusovými oštěpy, železnými tyčemi a dalšími provizorními zbraněmi. Vrazi v indonéském vojsku a civilních gancích postupovali metodicky provincie po provincii, ostrov po ostrovu, bašta PKI po baště PKI, a při vraždění se chovali jako smyslu zbavení, když svým obětem usekávali hlavy, čtvrtili je zaživa, vykuchali je, ubodali je škrtili k smrti či mržčili jejich pohlavní orgány. Časopis *Time Magazine* 17. prosince 1965 vyličil hrůzné masakry započaté generálem Suhartem a jemu loajálními ozbrojenými složkami v říjnu 1965 (118): "Komunisté a jejich sympatizanti jsou s celými svými rodinami masakrováni po tisících. Odloučené jednotky po výsledku údajně popravily tisíce komunistů odlehlých věznicích. Muslimské bandy vyzbrojené noži s širokou čepelí se během noci vkrádají do obydlených komunistů, kde zabíjejí celé rodiny a jejich těla pohřbívají do mělkých hrobů ... Vražedná kampaň byla v některých venkovských oblastech východní Jávy naprosto děsivá, když muslimské bandy napichovaly hlavy obětí na kůly a procházely se s nimi po vesnicích.

Muslimské bandy vyzbrojené noži s širokou čepelí se během noci vkrádají do obydlí komunistů, kde zabíjejí celé rodiny a jejich těla pohřbívají do mělkých hrobů ... Vražedná kampaň byla v některých venkovských oblastech východní Jávy naprosto děsivá, když muslimské bandy napichovaly hlavy obětí na kůly a procházely se s nimi po vesnicích. Vražední dosahovalo takového rozsahu, že likvidace mrtvol způsobila vážné hygienické problémy na východní Jávě a severní Sumatře, kde vlhký vzduch nasál pach rozkládajícího se masa.

Odtajněné dokumenty americké ambasády v Jakarta zveřejněné v bezpečnostním archivu Spojených států dokládají, že Spojené státy aktivně podporovaly zabíjení indonéské armády posíláním finančních prostředků, vybavení a seznamy komunistických představitelů určených k likvidaci. Tehdejší americký ambasador v Jakarta Marshall Green si byl dobře vědom faktu, že záminka k vybití levičáků je přehnaná a neexistuje spojitost mezi usmrcenými generály a PKI, a přesto této dezinformaci sám poskytl prostor, a tudíž i důvěryhodnost (119). Američtí představitelé propukli v nadšení, když konzervativní generálové v čele se Suhartem zavedli v Jakarta stanné právo, zmocnili se státního rozhlasu a rozhodli se zničit komunistickou stranu v zemi. Během několika měsíců indonéská armáda vykořenila virus, čímž se zahraničně-politická orientace Indonésie opět pevně obrátila směrem ke Spojeným státům. Velkým americkým společenstvem se tak otevřely obrovské příležitosti. Americké velvyslanectví a ministerstvo zahraničí měly o vraždách včasné a podrobné zprávy a jejich zaměstnanci se snažili předejít čemukoli, co by indonéské armádě zabránilo v krveprolití. Úředníci pracující na americké ambasádě se netajili radostí nad likvidací komunistické hrozby, jak dokládají tyto stěžejní dokumenty (120). Američtí činitelé působící tehdy v Indonésii systematicky sestavovali obsáhlé seznamy komunistických agentů od nejvyšších míst až po vesnické kádry. V průběhu několika měsíců indonéskou armádu zásobovali seznamy čítající až 5000 jmen, aby jim usnadnili pátrání. Američané později odskrtávali jména těch, které indonéská armáda buď usmrtila, anebo zajala (121). Ředitel Dokumentačního projektu Indonésie/Východní Timor v Národním bezpečnostním archivu Bradley Simpson soudí, že Washington udělal vše, co bylo v jeho silách, aby podpořil a usnadnil indonéskou armádou vedený masakr údajných členů PKI. Američtí představitelé se obávali pouze toho, že by zabíjení neozbrojených stoupenců strany nemuselo zajít dostatečně daleko, což by mohlo umožnit návrat Sukarna k moci a zmařit rodící se plány Johnsonovy vlády na politické uspořádání post-sukarnovské Indonésie. Podle Simpsona publikované dokumenty dokládají spoluúčast Spojených států v Suhartově čistce, neboť Lyndonova vláda ochotně podala indonéským ozbrojeným silám pomocnou ruku, aby masové zabíjení proběhlo hladce. CIA Suhartově ozbrojeným složkám poskytla ruční zbraně z Thajska, finanční pomoc a limitované zásilky komunikačního vybavení, léky a řadu dalších věcí, včetně vojenského vybavení (122).

Vražedné běsnění Suhartových komand smrti za aktivní podpory kabinetu LBJ kulminovalo po půl roce. Různé odhady hovoří o nejméně půl milionu zabitých přes milion, milion a půl povražděných,

přičemž nejvyšší odhady hovoří dokonce o dvou až třech milionech obětí masových čistek (123). Tajná zpráva CIA z roku 1968 přirovnala indonéská vražedná pole - na jejichž realizaci a průběhu se sama podílela - k nejhorším nacistickým, stalinistickým a maoistickým zverstvům, tedy k nejhorším zločinům 20. století (124). Někteří odborníci označují éru politicky motivovaného vraždění sužujícího Indonésii od října 1965 do března 1966 za genocidu či politocidu během, a to pod hlavičkou kampaně označené indonéským vojenským velením za "vyhlazovací operaci" určenou k "likvidaci kořenů", tedy PKI (125). Suhartův režim, vstupující na indonéskou politickou scénu s vizí "nového řádu" nahrazujícího řád starý, rovněž nechal uvěznit statisíce podezřelých i nevinných lidí, z nichž mnohé podrobil mučení. Zatýkáni a věznění pokračovali celou následující dekádu, aniž by kdokoliv vlivný nadnesl jedinou etickou výhradu ke spojení mezi USA a Suhartovým režimem.

Bývalý poradce pro národní bezpečnost působící v administrativách JFK a LBJ Walter Rostow v memorandu určeném prezidentovi Lyndonu Johnsonovi v červnu 1966 objasnil hodnotu Indonésie pro USA na světové šachovnici: "Náš základní zájem o Indonésii stále pramení z její obrovské rozlohy, jde o zemi s více 100 miliony obyvateli. Náš zájem pramení též z její potenciální přínosnosti jako produktivního a vlivného státu, který by mohl sloužit jako sjednocující a konstruktivní síla v regionu. Naším cílem by mělo být co nejvíce napomáhat odpovědnému, umírněnému a ekonomicky smýšlejícímu režimu. Pouze takový režim může zabránit obnově určité formy extremismu a časem sehrát v oblasti prospěšnou roli." (126) Rostow, který v textu nezastírá náklonnost k novému režimu, tímto extremismem patrně myslí hrozbu "militantního nacionalismu", jejíž podstatu lze charakterizovat jako obavu z myšlenky vzetí věcí do vlastních rukou, ať už v podobě nevyzpytatelného a vzpurného Sukarna nebo grassroots strany pro marginalizované davy. Tato nezávislá cesta je v očích amerických plánovačů a strategií jednoduše zapovězena. Rostow ve své zprávě adresované šéfovi Bílého domu píše o obnovení americké finanční pomoci novému režimu v Jakarta. Hlavní překážku v hospodářské obnově Indonésie představoval podle jeho úsudku Sukarno, který však nakonec veškerou moc pozbuze a za pár let zemře v důsledku nedostupné lékařské péče v jeho domácím vězení. Tyto trable se daly snadno překonat. Analýza amerického ministerstva zahraničí o situaci v Indonésii určená Národní bezpečnostní radě v srpnu 1967 nezastírá pozitivní náboj. Suhartova Indonésie přijala nový investiční zákon, který má přilákat zahraniční kapitál. (127) Za koncepcí této pro zahraniční investory vstřícné legislativy stojí skupina mladých ekonomů z Indonéské univerzity, kteří získali vzdělání v Berkley, MIT a na Harvardu. Mezinárodní měnový fond hraje ústřední roli při poskytování poradenství indonéské vládě ohledně jejího stabilizačního programu, popisuje začleňování Suhartovy Indonésie do Spojenými státy vedeného ekonomického řádu plánovací štáb z ministerstva zahraničí. Spojené státy musí významně přispět k hospodářskému restartu Indonésie. Hlavní prvky americké strategie,

to jest multinacionální účast, vyčleňující komunistické státy, na ekonomické obnově - však vyžadují, aby Spojené státy hrály spíše podpurnou než hlavní roli, čteme ve zprávě. Jakarta pod Suhartovým vedením v roce 1967 zpretrhala diplomatické styky s Čínou (128) a Sovětský svaz uvalil embargo na zásilky zbraní do Indonésie.

Pozitivní ohlasy na otevření Indonésie "světu" rezonovaly i v předních amerických periodících, kupříkladu na stránkách New York Times. Korespondent Timesů James Reston v červnu 1966 označil změny v Asii, zahrnující vyhlazení lidové politické opozice po statisících, za "záblesk světla v Asii" (129), aby tak nařadil americký pesimismus plynoucí z "politických trablů" ve Vietnamu, přestože čtenáře nenechal na pochybách, co se amerického spolupachatelství v indonéských masakrech týče. Reston prakticky vystihl pocit a postoje Bílého domu a velkobyzysové komunity ohledně širšího amerického angažmá v jihovýchodní Asii, kde Spojené státy zabředávaly do vietnamské bažiny, zatímco se aktivně účastnily poměrně rychlého vymýcení komunistického viru za cenu statisíců či více lidských životů, což byla z geopolitického hlediska výtečná zpráva pro Washington. A tento pozitivní spin sdílely i další americké tiskoviny a média, aby tak pouze tlumočily nadšené postoje Bílého domu a předních obchodních kruhů k "záblesku světla v Asii". Rozdrcení indonéského odborového hnutí představitelé vysokých obchodních kruhů samozřejmě uvítali. Indonésie zbavená odborů se snaže stala eldorádem pro zahraniční investory.

Suhartova decimace zásadní politické konkurence s ohromným elektorátem a odstranění Sukarna od moci sloužilo jako model pro budoucí protikomunistické operace, jak soudí historik Michael Vann specializující se na jihovýchodní Asii, imperialismus a genocidu (130). Dozvuky indonéských masakrů přesáhly hranice Indonésie a představovaly jasný vzkaz nepřátelům Washingtonu (nejen) v jihoasijské regionu. Když vietnamské vedení v Hanoji vidělo, čeho jsou Američané schopni, posoudilo rizika a zostrilo válečnou strategii v Americké válce. V Kambodži věnovala levice a pravice zvýšenou pozornost Suhartovu vraždění. Pravice svým levicovým oponentům rodícího se hnutí Rudých Khmérů vyhrožovala se Suhartem na rtech. O dekádu později spatřil světlo světa dokument Rudých Khmérů zmiňující násilnosti proti PKI jako zdůvodnění, proč je nutné, aby guerilla zaujala nekompromisní a tvrdý postoj ke všem svým nepřátelům. Jednoduše řečeno, pravice i levice v Kambodži se pod vlivem tragických událostí v Indonésii radikalizovala a zatvrdila ve svých postojích. Vann připomíná krycí název pro puč proti Salvadorovi Allende v Chile Operace Jakarta. Pinochetovi vojáci v Chile v roce 1973 zatýkali příslušníky těchto segmentů společnosti, jež čistila Suhartova vláda v Indonésii: členy Allendovy strany, odborové předáky a levicové aktivisty. Americký novinář Vincent Bevins ve své pečlivě ozdrojované knize The Jakarta Method: Washington's Anticommunist Crusade and Mass Murder Program That Shaped Our World podrobně vylicil četné souvislosti mezi indonéským masakrem a obdobnými případy politicky motivovaného násilí v Latinské Americe, například v Brazílii a Chile, zdůrazňuje Vann. Kniha dokládá, kterak se brutální likvidace neozbrojených levičáků stala stěžejní součástí triumfálního postupu Washingtonu ve studené válce (131). Dokončení v příštím čísle.

STÁVKOU PROTI VÁLCE V GAZE

Zatímco někteří politici mluví o míru a během toho podepisují další zbrojní zakázky, nám dokazují, že to jsou pracující, kdo mohou zastavit válku. Důkaz o tom přišel poměrně nedávno z Itálie a Řecka, kde odmítli nakládat lodě se zbraněmi, které byly určeny k exportu do válečných zón. Moc dobře si uvědomili to, že každý stát, armáda atd. stojí na tom, že miliony lidí chodí do práce, kde zajišťují výrobu, dopravu a zásobování. Právě proto má pracující třída v rukou obrovskou moc – může totiž odmítnout vyrábět zbraně, zastavit transport munice, prostě cokoliv, co naruší válečnou mašinerii.

Poslední stávka v Itálii ukázala potenciál, jakým mohou pracující, organizovaní nejen v odborech, přispět k protestům proti válce v Gaze. Nešlo přitom jen o další velkou protiválečnou demonstraci – centrem se stala generální stávka, kterou na ten den svolaly některé odborové svazy. Do ulic vyšly dva miliony lidí. Navzdory výhrůzkám ze strany pravicové vlády stávkovalo 60 procent členů největšího odborového svazu v zemi, tedy přes tři miliony pracujících. Masové blokády dálnic, křižovatek, železničních stanic nebo letišť paralyzovaly dopravu – to se přitom děje v zemi, která jen před pár měsíci zavedla přísné tresty za blokování silnic.

Na úrovni odborů se podařilo spojit radikálním odborům USB (Unione Sindacale di Base). Ty pořádaly první velkou mobilizaci a stávku na podporu flotily 23. září. Desetitisícová účast přitom zdaleka předčila očekávání a kapacity relativně malého svazu. Míň než týden už protesty i stávku podpořil – po tlaku řádového členstva – také největší svaz v zemi, CGIL (Confederazione Generale Italiana del Lavoro). Ten je v porovnání s USB mnohem byrokratizovanější, úžeji zaměřený na pracoviště, a i na něm je obecně spíše vyhýbáno konfliktům. Tyto dva svazy spolu stávkovaly poprvé v historii. První nadějný náznak v tomto ohledu přichází také ze Španělska, kde je generální stávka naplánovaná na 15. října.

Někteří pracující v italských přístavech se pod hlavičkou USB už během letošního jara a zimy zapojili do série akcí například Středomoří. Tu první spustili v dubnu maročtí odboráři v přístavu Tanger, kde odmítli přepravit kontejnery, jež obsahovaly součástky stíhačky F-35, plující z USA do Izraele. Dále 4. června objevili dokaři ve francouzském Marseille, že některé kontejnery obsahují součásti do kulometů. Odmítli je proto překládat na další loď. Měli přitom připravený i plán B: Loď sice mohla plout dál do nejbližšího přístavu v Janově, ale tam byli stejnou věc připraveni udělat místní dokaři. Nakonec to nebylo třeba, 19 palet zůstalo na pevnině ve Francii. V Janově a dalším italském přístavu La Spezia pak v červenci odmítli přístup jiné lodi, která vezla do Izraele zbraně ze Singapuru. Podobně zastavili náklad ve stejný měsíc také v řeckém Pireu – indickou ocel mířící na lodi japonské firmy pod panamskou vlajkou do izraelských zbrojovek ze západní Afriky tam odmítli obsloužit.

Jak ukazují strategie přepravních společností – při individuální blokádě přístavu jde změnit trasu do jiného přístavu poměrně snadno. I tak to má význam – firmy to zdržuje, což stojí peníze navíc, a celý obchod tak prodražuje. Dánská dopravní společnost Maersk se pak pod tlakem kampaně MaskOffMaersk – jejíž součástí byla mimo jiné zmíněná blokáda v Maroku – dokonce zavázala, že přestane převážet zboží mířící do nebo z ilegálních osad na Západní břeh. Přestože to není úplné vítězství – tedy konec dodávek pro Izrael – jde minimálně o důležitý precedent.

Proto se dokaři z různých měst ve Středozemním moři na konci září sešli na setkání, kde plánovali právě koordinovanější akce. Cesta k úplnému zablokování námořní přepravy do Izraele bude ještě

dlouhá – zúčastněné odbory představují jen zlomek veškeré pracovní síly ve středomořských přístavech. Jak ale ukazuje případ USB z italské pevniny – nikde není psáno, že se větší a zavedenější odborové svazy nemůžou přidat později. Jak ukazuje společné prohlášení dokařů po zářijové schůzce, jde pro ně o zásadní téma: „Nechceme, aby se přístavy, naše pracoviště nebo my sami jako pracující stali součástí válečné mašinerie. Nechceme nakládat bomby a válečný materiál, který slouží k masakrování lidí. Nechceme, aby naše vlády a Evropská unie proměnily ekonomiku ve válečnou mašinerii, privatizovaly přístavy, snižovaly mzdy a zbavovaly lidi vzdělání, zdravotní péče, sociálních služeb, chleba a důstojného života. To vše, jen aby mohly přihřát 850 miliard na zbrojení a pro nadnárodní zbrojovky.“

KDYŽ NAŠI DĚDOVÉ ODMÍTLI BOJOVAT vzpouřa českých vojáků na italské frontě 1918

Antimilitaristická agitace před první světovou válkou, hluboce zakořeněná mezi českým dělnictvem a dělnickou mládeží, nakonec přinesla své ovoce. Masové dezertce, vzpoury a odmítání plnit rozkazy českých a slovenských dělníků navlečených do uniforem na konec také přispěly ke zhroucení fronty a donutily mocné tohoto světa uzavřít mír. Pojďme si jednu takovou událost připomenout.

Dalším příkladem je vzpoura 30. vysokomýtského pluku na piavské frontě, k níž došlo 26. října – ve stejný den jako ke vzpouře německých námořníků v přístavu Wilhelmshaven. Když vojáci I. praporu dostali rozkaz, že mají odpochodovat do zákopů, aby nahradili dvě rakouské divize zničené plynovým útokem, tak podle vzpomínek tehdejšího šikovatele J. Kubišty odmítli poslušnost a „za zpěvu národních písní“ se dali na pochod pryč od fronty. Dorazili k II. praporu, který se rovněž vzepřel a stál na silnici směrem k Sacile. U II. praporu však důstojníci vojáky přemlouvali k návratu a vyvolávali mezi nimi nejednotnost, rozepře a zmatek. Tehdy šikovatel Kubišta vyzval vojáky k utáboření na místě a k tomu, aby si každá setnina zvolila dva důvěrníky. Důvěrnická schůze se usnesla, že z nejspolehlivějších mužů sestaví hlídky, které obsadí všechny vstupy do vesnice, kde vojsko tábořilo. Ihned bylo přerušeno telefonické spojení pluku s divizním velitelstvím.

Důstojníci a mužstvo německé národnosti byli dáni pod dozor. Bylo vysláno 5 delegátů do Sacile k 29. československému pluku, aby se i on vzbouřil.

O druhé ranní 27. října začal 30. pluk – více než 2500 mužů – ustupovat ke slovinským hranicím, aniž by se mu v tom rakouské jednotky pokusily zabránit. Naopak řada rakousko-německých vojáků se k němu spontánně přidávala. V noci z 26. na 27. října 1918 italská armáda zahájila útok na levém břehu Piavy. Naopak řada rakousko-německých vojáků se k němu spontánně přidávala. V noci z 26. na 27. října 1918 italská armáda zahájila útok na levém břehu Piavy. Vojáci rakousko-uherské monarchie, vyčerpaní a plní vzteku na válku a starý svět, který je do války zavlekl, odmítli bojovat, vzali své zbraně, začali si balit věci a opouštěli zákopy.

Během několika hodin tedy fronta nepředstavitelně zeslábla a davy ozbrojených dělníků v uniformách směřovaly ke svým domovům – mnozí z nich odhodlání skoncovat nejen s monarchií, ale rovněž s kapitalismem. Zmocňovali se železničních nádraží, vlaků, automobilů..., všeho, co potřebovali k dopravě domů. Staletími zažitý idiotský respekt k soukromému vlastnictví a směnné hodnotě se v tu chvíli rozplynul jako pára nad hrncem – byla to jedna velká jízda „načerno“. Právo lidu 30. října psalo, že 35. pěší pluk opustil „piavskou frontu a s dalšími pluky nastoupil cestu domů. Mluví se o celé 40. divisi, která vynutila si energicky vstup do vlaků a poručila strojvůdcům, aby jeli do Plzně“. A dále: „Dovídáme se, že po zprávách o převratu (...) četní (čeští) vojáci a dělníci zaměstnaní v továrnách ve Fischamendu obsadili 60 vozových nákladních automobilů a rozloučili se navždy s Fischamendem, odjíždějící přes hranice do Čech.“

PŘEDPLAŤ SI NA ROK 2026

Držíš v ruce letošní poslední číslo Dezertéra. Další číslo vyjde začátkem ledna 2026. V nadcházejícím roce bychom rádi vydali zase 6 čísel stejného formátu. Nejvyšší čas si nás předplatit.

Antimilitaristický zpravodaj Dezertér si jednoduše objednáš tím, že napíšeš na náš email dezterter@riseup.net (nebo zprávou přes Whatsapp na číslo 792/757100). Doporučená solidární cena je 10 Kč, poštovné 40 Kč. Napiš nám adresu, kam ti časopis máme zaslat a proved' platbu 50 Kč na účet: 1024164477/5500. Po obdržení platby během 1-3 dnů odešíláme, o čemž tě budeme informovat. Nejlepší způsob je si Dezertéra rovnou předplatit. Předplatné na rok činí 200 Kč. Pošli na účet zmiňovaný výše částku 200 Kč a do poznámky pro příjemce svoji adresu nebo nám ji pošli emailem či zprávou. **OBJEDNEJ JICH VÍC:**

STAŇ SE NAŠÍM DISTRIBUTOREM

NE 5% HDP NA ZBROJENÍ

Představitelé členských států NATO právě schválili plán, podle kterého mají členské státy do roku 2035 vydávat až 5 % HDP na armádu a zbrojení. V době, kdy miliony lidí v Evropě čelí nedostupnému bydlení, podfinancovanému zdravotnictví, zchátralému školství a rostoucím životním nákladům, chtějí mocní vrazit ještě více veřejných prostředků do továren na výrobu zařízení smrti. Tohle není obrana. Tohle je příprava na válku.

NATO JE HROZBOU MÍRU, NE JEHO ZARUKOU

Aliance, která za poslední dekády vedla a podporovala války v Jugoslávii, Afghánistánu, Iráku či Libyi, si teď z nás dělá rukojmí. Poslušné vlády v Praze i Bratislavě opakují mantry o „obranyschopnosti“ a „modernizaci armády“, zatímco důsledky militarismu neseme my – pracující, mladí, chudí a bezbranní.

Je třeba vytvořit široké lidové antimilitaristické hnutí, které spojí jednotlivce, kolektivy, odbory i aktivisty v kampani proti:

- zvyšování výdajů na armádu
- účasti v imperiálních válkách
- členství ČR a SR v NATO

MÍSTO TOHO POŽADUJEME:

- okamžité zastavení navyšování rozpočtů na zbrojení
- mírovou, neutrální a neblokovanou zahraniční politiku
- přesměrování prostředků na zdravotnictví, školství, bydlení a sociální služby

Spojte se s námi – antimilitaristickým kolektivem časopisu DeDezertér.

NAPIŠ SI O PROPAGAČNÍ SAMOLEPKY A PLAKÁTY

NE 5% HDP NA ZBROJENÍ

NE 400 MILIARD NA VÁLKU

antimilitaristický zpravodaj

WWW.DEZERTER.NET

ANTIMILITARISMUS ANO

NE VÁLCE A ZBROJENÍ!

POMOZ NAJÍT DISTRIBUČNÍ MÍSTO VE SVÉM MĚSTĚ!

MAŠ OBLÍBENOU HOSPŮDKU, KAVÁRNU,
ČAJOVNU NEBO TŘEBA ANTIKVARIÁT?
ZKUS TAM DOMLUVIT MÍSTO
PRO DISTRIBUCI
DEZERTÉRA!

Antimilitaristický zpravodaj Dezertér vychází čtvrtletně, někdy i častěji na 20. stranách formátu A4. Solidární cena je 10 Kč. Předplatné na rok 200 Kč. Pokud se ve tvém městě nachází náš distributor, doručí ti jej do schránky pravidelně po zaplacení 50 Kč jako předplatného. Předplatíš napsáním na náš email. Dezertér je nezávislý časopis, vydávaný vlastními silami obyčejnými pracujícími a studenty - z příspěvků redakce, předplatitelů a distributorů. Kolem redakce působí volný antimilitaristický kolektiv lidí, kteří se scházejí na pravidelných poradách k zajištění vydávání časopisu, jeho distribuci a propagaci. Zároveň koordinují společné akce a kampaně. Kolektiv je nasdtrhanický a sdružuje antimilitaristy a odpůrce války napříč celým levicovým hnutím. Proti militarismu, zbrojení a válce je potřeba spojit síly. Spoj se s námi. Hledáme nové distributory. Ozvi se na: dezterter@riseup.net

WWW.DEZERTER.NET